

ДО
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГР.СОФИЯ

КОНЦЕПЦИЯ

за стратегическо управление на Окръжен съд - Перник, изготвена на основание чл.194б, ал.1, т.2 от Закона за съдебната власт от Калин Кирилов Баталски, съдия в Окръжен съд – Кюстендил, кандидат за заемане на длъжността „Председател на Окръжен съд - Перник”

гр. Перник, юли 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ.....	3-5 стр.
II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК И ОЧЕРТАВАНЕ НА ДОСТИЖЕНИЯТА И ПРОБЛЕМИТЕ В ДОСЕГАШНАТА МУ ДЕЙНОСТ.....	5-30 стр.
1. Кадрова обезпеченост.....	6-7 стр.
1.1. Съдии.....	6 стр.
1.2. Съдебна администрация.....	6-7 стр.
2. Правораздавателна дейност. Натовареност.....	7-15 стр.
2.1. Наказателни дела.....	7-9 стр.
2.2. Граждански дела.....	9-11 стр.
2.3. Срочност на разглеждане на делата.....	11-12 стр.
2.4. Качество на съдебните актове.....	13-14 стр.
2.5. Натовареност.....	14-15 стр.
3. Анализ на дейността и особеностите на районните съдилища в района на Окръжен съд – Перник.....	15-19 стр.
4. Управленска и организационна дейност.....	19-24 стр.
4.1. Управление на човешките ресурси.....	19-19 стр.
4.2. Управление на делата. Организационна дейност.....	19-22 стр.
4.3. Политики по планиране и управление на риска.....	22-24 стр.
5. Професионална квалификация на съдиите и служителите в съда.....	24-25 стр.
6. Сграден фонд и техническа обезпеченост.....	25-27 стр.
7. Повишаване на общественото доверие и медийна политика. Медиация.....	27-29 стр.
8. Финансова политика.....	29-30 стр.
III. НАБЕЛЯЗВАНЕ НА ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО РЕАЛИЗИРАНЕ.....	30-43 стр.
1. Намаляване на времето за разглеждане на делата, респ. намаляване на забавянето на делата.....	30-33 стр.
2. Повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители и на качеството на правораздавателната дейност.....	33-34 стр.
3. Уеднаквяване на съдебната практика.....	34-35 стр.
4. Поддържане на спокойна работна среда.....	35-36 стр.
5. Взаимодействие с други институции.....	36 стр.
6. Електронно правосъдие и по-ефективно използване на информационните технологии за оптимизиране на процесите в съда.....	37-38 стр.
7. Разработване на нови и актуализиране на съществуващите правила и процедури и своевременното им оповестяване на интернет страницата на съда.....	38-39 стр.
8. Повишаване на доверието в съдебната власт. Медиация. Медийна политика.....	39-42 стр.
9. Противодействие на корупцията.....	42 стр.
10. Безусловно спазване на изискванията за бюджетна дисциплина и на принципа за разумни икономии при извършване на разходите.....	42-43 стр.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Настоящата концепция е разработена в съответствие с изискванията на чл.194а, ал.2 и чл.194б, ал.1, т. 2 от Закона за съдебната власт /ЗСВ/, както и подзаконовите нормативни актове, приети от Висшия съдебен съвет и съдържа: личната ми мотивация за заемане на длъжността административен ръководител – председател на Окръжен съд - Перник /ОС-Перник/, анализ и оценка на състоянието на съда, очертаване на проблемите и достиженията в досегашната му дейност, набелязване на цели за развитието му и мерки за тяхното реализиране.

I. Лична мотивация за заемане на длъжността „Административен ръководител – председател” на Окръжен съд - Перник.

Мотивите ми за участие в обявения избор за заемане на длъжността „Административен ръководител – председател на Окръжен съд - Перник” са основани на натрупания от мен професионален, административен и житейски опит, както и от поддържаните в продължение на почти две десетилетия добри взаимоотношения с колегите от района на Окръжен съд - Перник. Допълнителни мотиви за това са и желанието ми за динамика и непрекъснато усъвършенстване и професионално развитие, както и убеждението ми, че в личен и професионален план притежавам необходимата репутация, съгласно изискванията на Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

Ето няколко по-важни моменти от професионалната ми биография, които са пряко свързани с мотивацията ми за кандидатстване в обявената процедура.

Около година след завършване на висшето си образование по специалността право на 05.11.1998 г. постъпих на работа като помощник-следовател в Районната следствена служба гр. Перник. Впоследствие, на 03.11.1999 г. след конкурс бях назначен за съдия изпълнител в Районен съд гр. Радомир, а от 26.10.2000 г. – за районен съдия в същия съд. По време на отсъствието на председателя на съда ми бяха възлагани функции по заместването му. С решение на Висшия съдебен съвет по протокол №29/23.06.2006 г. бях избран за председател на съда. На 11.07.2011 г. ми бе гласувано доверие от тогавашния състав на Висшия съдебен съвет и бях избран за председател на съда за втори мандат. По времето, през което заемах длъжността председател на Районен съд гр. Радомир са извършени две проверки от Инспектората към ВСС, съответно по гражданските и по наказателните дела, като при всяка от проверките са направени констатации, че организацията на административната дейност на РС-Радомир, както и тази по образуване, движение и приключване на делата е много добра, че е постигната добра бързина на съдопроизводството и, че в голямата си част делата са разглеждани и решавани в тримесечен срок /този срок през 2015 г. достигна 94% от общия брой на делата/, като не е налице безпричинно отлагане и забавяне на производствата. Направените малко на брой препоръки при проверката бяха изпълнени незабавно. След спечелен конкурс, считано от 01.07.2016 г., се преместих на работа в наказателното отделение на Окръжен съд гр. Кюстендил, където работя и понастоящем.

През 2017 г. получих предложение да участвам в надпреварата за член на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет /мандат 2017 – 2022 г./.

предложение беше изготвено и подписано изключително от колеги от района на Окръжен съд гр. Перник – мнозинството от колегите от самия Окръжен съд – Перник, както и от колеги от районните съдилища в региона. С класирането си на шесто място на първия тур и на седмо място на втория сред 27 кандидати за членове на ВСС вярвам, че представянето ми е било успешно, както и че идеите ми са получили подкрепа от съдиите в страната, макар и гласовете да не достигнаха за влизане в Съвета. Именно солидната подкрепа на колегите за кандидатурата ми ми дава увереността, че бих могъл да се справя с управлението на окръжния съд, чийто колектив всъщност ми е гласувал доверие чрез предложението да бъда техен кандидат за член на Висшия съдебен съвет от съдийската квота.

Споделям разбирането, че през целия си живот човек трябва постоянно да се развива и усъвършенства професионално, да придобива нови знания и умения, да обогатява своя житейски и професионален опит, да приема нови предизвикателства. Воден от това свое разбиране, участвах в множество обучения, организирани първоначално от Центъра за обучение на магистрати, а по-късно от Националния институт на правосъдието. През 2008-2009 г. завърших Френско – българската магистърска програма „Право на Европейския съюз” в СУ ”Св. Климент Охридски”. В ситуацията на пълноправно членство на страната в Европейския съюз всеки национален съдия е едновременно и общностен съдия и не само има право, но и е длъжен да познава и да прилага правото на Съюза и, което е особено важно, да оставя неприложена всяка национална правна норма, която противоречи на общностното право. През месец юли 2009 г. след съответните обучения, участвах като лектор в проекта на Висшия съдебен съвет „Международно частно право и международен граждански процес в областта на семейното и наследственото право”. От края на 2009 г. насам участвам редовно като представител на Висшия съдебен съвет в инициативите на Регионалния съвет за сътрудничество (Regional Cooperation Council) със седалище в гр. Сараево, Република Босна и Херцеговина, като ми беше гласувано доверие и бях определен за член на две международни работни групи – на Ръководната група за регионална стратегия (Steering Group on Regional Strategy), както и на Екипа за съдебно сътрудничество в областта на наказателноправните въпроси в Югоизточна Европа (South East Europe Expert Team on Judicial Cooperation in Criminal Matters). В края на месец март 2012 г. бях командирован от Висшия съдебен съвет като член на експертен екип за участие в защитата на Туининг проект HR/2010/IB/JH/02 „Подобряване на ефективността на съдебната система на Република Хърватска” с изпълнител Висшия съдебен съвет на Република България и бенефициент Министерството на правосъдието на Република Хърватска. За времето от 03.06.2013 г. до 30.09.2013 г. в рамките на Програмата за обмен на магистрати на Европейската мрежа за съдебно обучение (European Judicial Training Network) проведох дългосрочен стаж в Евроджъст (European Union's Judicial Cooperation Unit), гр. Хага, Кралство Нидерландия. В началото на месец май 2018 г. участвах в семинар на тема „Обучение по лидерство – практически семинар за разработване на програми за административни ръководители в съдебната система“, организиран от Европейската мрежа за съдебно обучение и проведен в гр. Талин, Република Естония.

Тези международни мероприятия ми дадоха възможност, от една страна, да се запозная с новостите и с тенденциите, които се развиват не само в рамките на Югоизточна Европа, но и в целия Европейския съюз, а, от друга страна, ми

предоставиха изключителния шанс да създам и да поддържам контакти с колеги от чужбина, с които продължаваме да обменяме добри практики и информация и след приключването на инициативите, в които сме участвали заедно.

Длъжността, за която кандидатствам, е управленска по своя характер. Тя изисква много качества, някои от които са: продължителен съдийски опит, уравновесеност, диалогичност, организационни способности и умения за работа в екип, позитивен подход към колектива, висока квалификация, ясни виждания за стратегическите цели на съответния съд, както и за необходимите действия, с които тези цели да бъдат постигнати. В този смисъл, осъзнавайки сериозността и отговорността на позицията, за която кандидатствам, както и важността на продължаващата в страната съдебна реформа, в следващите страници ще изложа своите виждания относно изпълнението на целите и задачите на Окръжен съд - Перник, което бих предприел в случай, че ми бъде гласувано доверие.

II. Анализ и оценка на състоянието на Окръжен съд – Перник област и очертаване на достиженията и проблемите в досегашната му дейност.¹

Като кандидат за длъжността председател на Окръжен съд - Перник се запознах основно със състоянието на органа, като проучих цялата общодостъпна информация за неговата дейност¹, организация на работа, кадрово и материално-техническо обезпечаване. Запознах се с множество съдебни актове, постановени от съдиите, работещи в съда. Почерпих информация и от работещи в съда колеги. Убедих се, че съдът представлява един добре организиран и добре работещ орган на съдебната власт. Всъщност голяма част от достиженията, но също и от проблемите на Окръжен съд – Перник познавам от дълго време, тъй като, както посочих, по-голямата част от трудовата ми дейност е преминала в Районен съд – Радомир, който се намира в района на Окръжен съд – Перник. В този смисъл познавам спецификите не само на Окръжен съд – Перник, но и на региона. Многократно сме коментирали с колеги не само от Окръжен съд – Перник, но и с колегите от районните съдилища в региона своите проблеми и сме търсили заедно ефективни решения на тези проблеми – например за материалната база, за срочността на разглеждането на делата, за качеството на съдебните актове и съдебната практика, за вътрешните правила, за информационните технологии, за натовареността и т.н.

В светлината на посочените факти, а именно, че Окръжен съд - Перник е съд със създадена добра организация на работа, с висококвалифицирани съдии и съдебни служители, с високо качество на правораздаване, отлична работна атмосфера, ефективна вътрешна организация на работните процеси, с изградено доверие между ръководството и екипа, на пръв поглед, задачата на новия административен ръководител изглежда лесна. Всъщност задачата е още по-отговорна и тежка, тъй като в него са съсредоточени високи очаквания – както от колектива на съда, така и от гражданите, а също и от кадровия орган на съдебната система. Това са очакванията за запазване на всички въведени до момента добри практики и достижения и, същевременно, за тяхното подобряване и усъвършенстване и за достигане на още по-големи успехи в различните аспекти от дейността на съда.

¹ Данните за делата и дейността на ОС - Перник и районните съдилища в региона са взети от годишните отчетни доклади

Преди да развия насоките и целите, които бих следвал в случай, че бъде избран за административен ръководител на Окръжен съд - Перник, бих желал да представя накратко своя анализ и оценка на състоянието на съда и да очертая достиженията и проблемите в досегашната му дейност.

Съдебният район на Окръжен съд гр. Перник съвпада с административно-териториалните граници на Пернишка област и обхваща 6 общини, разпределени в четири съдебни района, както следва: Районен съд – Перник: община Перник; Районен съд – Радомир: общините Радомир, Ковачевци и Земен; Районен съд – Брезник: община Брезник и Районен съд – Трън: община Трън. Територията на Пернишка област е 2 390,5 km², с 6 града и 165 села, а населението ѝ наброява 133 530 души (по окончателни данни от преброяването през 2011 г.). Част от границата на района на съда съвпада с държавната граница с Република Сърбия, като в този участък е граничният контролно-пропускателен пункт Стрезимировци.

1. Кадрова обезпеченост.

1.1 Съдии:

По утвърдено от ВСС към 01.07.2018 г. поименно щатно разписание на длъжностите, числеността на магистратите в Окръжен съд – Перник включва 17 съдии. Съдийските щатове са разпределени по следния начин – един председател и двама заместник-председатели /съответно, ръководители на наказателното и на гражданското отделение/, единадесет съдии и трима младши съдии. Към момента има една незаета щатна бройка за съдия, един съдия от наказателното отделение е командирован в Комисията по атестиране и конкурси към Висшия съдебен съвет /до месец октомври 2018 г./, един съдия е командирован в Софийския апелативен съд и един младши съдия е командирован в Районен съд – Перник. На 25.06.2018 г. след приключване на обучението им в НИП в съда встъпиха двама младши съдии, като в момента и трите щата за младши съдии са заети. Очаква се третият младши съдия съвсем скоро да встъпи като съдия в Районен съд – Перник. Предстои пенсиониране на един съдия през месец ноември 2018 г. и на втори съдия през месец февруари 2019 г. В съда са обособени две отделения – наказателно, както и общо гражданско и търговско. От 2015 г. в съда няма обособено търговско отделение – всички съдии от гражданската колегия разглеждат всички видове граждански и търговски дела. Съдиите са разпределени по следния начин – десет от тях работят в гражданска колегия и четирима – в наказателна колегия.

1.2 Съдебна администрация:

Съдебните служители са 29 по щат, разпределени в обща и специализирана администрация, като понастоящем всички щатни бройки са заети. Тези щатове са разпределени по следния начин: един съдебен администратор, един главен счетоводител, един завеждащ служба „Деловодство“, двама деловодители „КОД“, осем съдебни деловодители, четирима съдебни секретари, един съдебен архивар – статистик, четирима призовкари, един счетоводител, един главен специалист – софтуер, един домакин – работник по поддръжката, един шофьор – снабдител и три чистачки.

Съотношението между съдии и служители за 2017 г. е 1/1,7, а съотношението съдии/специализирана администрация е 1/1,18, което е под средното за страната както за общия брой съдилища, така и за окръжните. При сегашното съотношение на съдиите и служителите чрез възлагане на дейности по съвместяване на някои от функциите на

служителите в съда е постигната добра организация на работата на всички служби в съда.

2.Правораздавателна дейност. Натовареност.

През последните три години по отношение на натовареността на Окръжен съд – Перник се забелязва тенденция към намаление. Увеличение се забелязва само по отношение на някои от делата /такива са например първоинстанционните граждански дела, частните граждански дела, както и исканията за разрешение за използване на специални разузнавателни средства/.

Постъпилите и свършените дела през последните три години, както и срочността им е, както следва:

Година	Постъпили				Свършени				Срочност (до 3 месеца)				Общо
	Граждански	Търговски	Фирмени	Наказателни	Граждански	Търговски	Фирмени	Наказателни	Граждански	Търговски	Фирмени	Наказателни	
2015	857	71	24	396	851	71	23	388	85%	56%	100%	94%	88%
2016	808	68	39	395	701	64	40	397	79%	28%	100%	91%	83%
2017	743	68	33	365	857	73	34	349	76%	42%	100%	94%	81%

Показателите за натовареност по щат за **2015 г.** са 7,53 дела разгледани месечно от съдия и 6,53 свършени дела; за **2016 г.** са 7,43 дела разгледани месечно от съдия и 6,51 свършени дела; за **2017 г.** са 6,85 дела разгледани месечно от съдия и 6,02 свършени дела.

Действителната натовареност в цифри е малко по-различна: за **2015 г.** - 12,30 дела месечно на съдия за разглеждане и 10,66 дела – свършени, за **2016 г.** – 9,56 дела месечно на съдия за разглеждане и 8,38 дела - свършени, за **2017 г.** – 8,08 дела месечно на съдия за разглеждане и 7,10 дела – свършени. Т.е., въпреки че е налице известна разлика между действителната натовареност и натовареността по щат, общата тенденция за постепенно намаляване на делата, отчитана и по двата критерия, е очевидна.

Съотношението между постъпили и свършени дела за 2015 година е 1349 към 1333 дела, за 2016 г. – 1311 към 1328 и за 2017 г. – 1210 към 1228 дела, което е доказателство за много добрата работа на съдиите по показателите бързина и срочност.

2.1. Наказателни дела

През 2017 г. в съда са постъпили общо 365 наказателни дела първа и втора инстанция, което е с 29 бр. по-малко от 2016 г.

Останали са несвършени от 2016 г. 25 дела или общо за разглеждане през 2017 г. са били 390 наказателни дела.

От общо 390 дела, свършени за периода са 371 броя, като 349 от тях, или 94 %, са разгледани и решени в 3 - месечен срок от образуването им. През 2016 г. свършените в 3 - месечен срок наказателни дела са били 91 %, а през 2015 г. – отново 94%.

През 2017 г. от 371 наказателни дела със съдебен акт по същество са решени 339, а 32 са прекратени.

Останали несвършени в края на периода, т.е. към 31.12.2017 г. са 19 наказателни дела. През 2016 г. останалите несвършени в края на периода дела са били 25 бр., а през 2015 г. – 27 дела.

През 2017 г. постъпилите в съда НОХД са 30 на брой, като от тях две са върнати за ново разглеждане и по-късно са образувани под нов номер.

Повторно внесени и образувани под нов номер след прекратяване на съдебното производство са 8 дела.

Несвършените в началото на периода, т.е. 01.01.2017 г. първоинстанционни дела от общ характер са 7 броя или общо за разглеждане през 2017 г. са били 37 бр. НОХД.

От всичките 37 бр. НОХД свършени са 25 броя, от които 20 в тримесечен срок, или това прави 80% от този вид дела.

От свършените 25 бр. дела, със съдебен акт по същество са приключени 15 дела, а 10 са били прекратени – четири от делата са приключили със споразумение и шест са върнати на прокуратурата за доразследване. Останали несвършени в края на периода – 31.12.2017 г. са 12 първоинстанционни дела от общ характер.

От анализа на първоинстанционните дела по видове престъпност се установява, че през 2017 година най-голям брой дела са образувани за престъпления по глава XI от НК – общоопасни престъпления, като за сравнение, през предходната година на първо място по брой са били делата за престъпления против собствеността по глава V от НК. На второ място като постъпления са делата за престъпления против стопанството по глава VI от НК.

Освен първоинстанционните наказателни от общ характер дела през 2017 г. съдиите от наказателна колегия на Окръжен съд – Перник са приключили 188 други първоинстанционни частни наказателни дела, в това число дела за реабилитация, дела за определяне на общо най-тежко наказание по реда на чл.306, ал.1, т.1 от НПК, във вр. с чл.25 от НК, досъдебни производства.

Общо през 2017 г. Окръжен съд – Перник е имал за разглеждане 226 бр. първоинстанционни наказателни дела (при 233 бр. през 2016 г.).

От тях 213 бр. са свършени и 13 бр. са останали висящи в края на периода.

От тези 213 първоинстанционни наказателни дела 207 са свършени в 3-месечен срок или това прави 97 % от тези дела.

По отношение на критерия срочност на първоинстанционните дела се установява устойчивост в сравнение с предходната година, тъй като през 2017 г. са решени в срок 97% първоинстанционни дела в сравнение с 2016 г., когато са приключени в този срок с 94% от тези дела.

По реда на глава XXIX от НПК са решени 4 бр. дела, а по реда на глава XXVII от НПК са решени 8 бр. дела.

През 2017 г. Окръжен съд гр. Перник е имал за разглеждане общо 77 въззивни наказателни дела, които представляват жалби и протести срещу присъди, от които 64 са новопостъпили, както и 86 частни наказателни дела втора инстанция. Общо са подлежали на разглеждане 163 въззивни наказателни дела. Свършени са 157, от които 142 в тримесечен срок, което представлява 90 % от делата от този вид.

През 2017 г. въззивните наказателни дела се разпределят по следния начин: образувани са 64 дела по жалби и протести срещу присъди, като останали от 2016 г. са 13 дела или общо за разглеждане въззивни наказателни дела през 2017 г. са били 77 броя.

По отношение на въззивните частни наказателни производства 85 такива дела са постъпили през 2017 г. като едно дело е останало несвършено от 2016 г. или общо за разглеждане са били 86 от този вид дела.

От свършените 71 въззивни НОХ дела и въззивни НЧХВ дела, т.е. срещу присъди, в тримесечен срок са свършени 59 дела, което се равнява на 83 % от този вид дела.

Останали несвършени са 6 дела. От всичките общо за разглеждане 86 въззивни частни наказателни дела 86 броя са приключили, като от тях 83 са в тримесечния срок или това прави 97 % от тези дела (за сравнение през предходната 2016 г. този процент е 96). Към края на отчетния период няма несвършени въззивни частни наказателни дела.

Налага се изводът, че правораздавателната дейност на съда във въззивната фаза на процеса през 2017 година отбелязва една постоянна устойчива тенденция в сравнение с предходната година, както по броя на решените дела, така и по отношение на бързината на приключване на тези дела.

Следва също да се подчертае, че делата постепенно стават значително по-сложни като отделните казуси налагат все по-задълбочено проучване, като в голяма част от случаите се налага събирането на нови доказателства, включително назначаване на допълнителни експертизи и повторни разпити на свидетели, натоварването на съдиите си остава значително.

2.2. Граждански дела

През 2017 г. в Пернишкия окръжен съд са постъпили общо 845 граждански, търговски и фирмени дела, като в тях не са включени 46 броя заявления за вписване на промени по фирмени дела, по които също са постановени съдебни актове.

Въз основа на статистическите данни за последните три години може да се направи извод за запазване на тенденцията в спад в постъпленията, тъй като през 2016 г. са постъпили общо 916 дела, а през 2015 г. – 953 дела. Постъпленията са намалели спрямо 2016 г. със 71 дела, а спрямо 2015 г. със 108 броя.

По видове постъпленията за тригодишен период, са както следва:

Първоинстанционни граждански дела за 2017 г. – 94 бр., за 2016 г. – 102 бр., а за 2015 г. – 90 бр.

При търговските дела броят на постъпленията е както следва: за 2017 г. – 68 бр., колкото са и за 2016 г., а за 2015 г. са били 71 броя.

Въззивните граждански дела са 390 бр., при 435 за 2016 г. и 491 за 2015 г.

Постъпилите частните граждански дела през 2017 г. са 41, за 2016 г. са 27, а за 2015 г. – 15 броя.

През 2017 г. са постъпили 218 частните граждански дела II инстанция, за 2016 г. – 244, а за 2015 г. – 261 броя дела.

Новообразуваните фирмени дела през 2017 г. са 33, за 2016 г. – 39, а за 2015 г. – 24 броя.

От анализа на посочените данни следва извода, че е налице увеличение в постъпленията през отчетната 2017 г. само на частните граждански дела. Постъпилите търговски дела се равняват като брой на тези през 2016 г. По отношение на останалите видове граждански дела се констатира намаляване на постъпленията за тригодишен период. Анализът на тези данни показва увеличение на постъпленията, както и равен брой на постъпленията само по видовете дела, по които окръжният съд е първоинстанционен такъв.

От постъпилите първоинстанционни дела (граждански и търговски) най-голям дял имат исковете по Семейния кодекс и по ЗЛС – 50 броя, от които 12 дела за установяване на произход, 22 дела за осиновявания и 1 дело за прекратяване на осиновяване. През 2017 г. са образувани 32 дела по предявени облигационни искове, 7 по вещни искове, както и са постъпили 19 молби за допускане обезпечение на бъдещ иск. Новообразуваните търговски дела по искове за права или правоотношения, породени или отнасящи се до търговска сделка, включително и такива, отнасящи се до концесия или обществена поръчка са 24. Наред с това са образувани общо 3 дела по искове по ТЗ – чл. 74 ТЗ, искове за прекратяване на търговско дружество, за заплащане на дивидент и др. Молбите за откриване производство по несъстоятелност са 11, а жалбите по чл.25 от ЗТР са 16.

От посочените данни следва, че спрямо 2016 г. са се увеличили делата, образувани по искове за установяване на произход, вещни искове, молби за осиновяване, по молби за откриване производство по несъстоятелност и по жалби по чл. 25 от ЗТР. По останалите видове първоинстанционни граждански и търговски дела е налице спад в постъпленията.

През 2017 г. са постъпили са постъпили 390 въззивни граждански дела, както и 218 частни граждански дела втора инстанция или общо 608 въззивни дела, като за 2016 г. броят им е бил 679 бр., а за 2015 г. – 752. Т.е. намалението спрямо предходната 2016 г. е със 71 дела, а спрямо 2015 със 144 дела, което е съществено. На база на тези данни може да се направи извод за наличие на тенденция в намаляване постъпленията на въззивните дела, какъвто извод е направен и в отчетния доклад на съда за 2016 г.

Новообразуваните фирмени дела през 2017 г. 33 броя, през 2016 г. са 39, а за 2015 г. са 24. Постановени са 46 решения за вписване на промени при вече регистрирани юридически лица, като за 2016 г. броят им е бил 74, а през 2015 г. вписаните промени са били 41. Като се има предвид, че от 01.01.2018 г. воденето на

регистъра за юридически лица с нестопанска цел се извършва от Агенцията по вписванията, като в съда ще се извършват вписвания само в някои регистри, по които исканията за вписвания не са чести, може да се направи извод, че за в бъдеще броят на постъпилите фирмени дела ще бъде незначителен.

Общият брой дела за разглеждане през 2017 г. е 1 007, за 2016 г. той е бил 1 093, а през 2015 г. в съда е имало за разглеждане общо 1 122 дела. Броят на приключилите през 2017 г. дела е 857, за 2016 г. – 931, а за 2015 г. – 945.

Намаленият брой на делата за разглеждане и на свършените дела през отчетната година спрямо предходните две е последица от общото намаляване на постъпленията в съда.

Средният процент на всичко свършените в тримесечен срок граждански дела е 76, при 79 % за 2016 г. и 85 % за 2015 г.

2.3. Срочност на разглеждане на делата. Както се посочи, при 371 броя свършени през 2017 г. наказателни дела 349 от тях, или 94 %, са разгледани и решени в 3 - месечен срок от образуването им. През 2016 г. свършените в 3 - месечен срок наказателни дела са били 91 %, а през 2015 г. – 94%.

От свършените през 2017 г. 857 граждански дела, 650 от тях са приключени в 3-месечния инструктивен срок, като това е 76 % от тези дела. През 2016 г. свършените в тримесечен срок граждански дела са 79 %, а през 2015 г. – 85 %.

Прави впечатление сравнително голямата разлика в приключваемостта на наказателните и гражданските дела в инструктивните срокове, като сравнението за 2017 г. е изключително в полза на наказателните дела - техният брой е с почти 20 % повече от този на гражданските дела през миналата година. Изводът, който се налага е, че приключваемостта в тримесечен срок по въззивните граждански дела през 2017 г. е намалела в сравнение с предходните години, като по тези дела следва да се предприемат мерки за повишаване на този показател.

Следва да се отбележи, че през 2017 г. при отчитане на този срок се включва периодът от образуването на делото до постановяването на решението, за разлика от предходните години, когато в тримесечния срок не се включваше периода до постановяване на определението по чл. 140 от ГПК. Това на практика означава, че по-голямата част от първоинстанционните дела не биха могли да приключат в инструктивния тримесечен срок. По гражданските дела законоустановеният срок за подаване на отговор на исковата молба е един месец, като към него ако се прибави срокът за изготвяне на съдебното решение, остава един месец за разглеждане на делото, който включва срокове за отстраняване на констатирани нередовности на исковата молба, връчване на искова молба и на призовки, събиране на доказателства. Аналогично е положението и при търговските дела като при тях следва да се отчете спецификата, че срокът за размяна на книжа е шест седмици.

Изводът, който следва е, че при определяне на разумните срокове за приключване на първоинстанционните граждански и търговски дела следва да се отчитат регламентирани в процесуалните закони срокове за размяна на книжа и, съответно, тези срокове да не се вземат предвид при изчисляването на разумния срок за приключване на делата, доколкото те не зависят от съда или, ако се вземат предвид и

те, следва да се увеличи инструктивният срок за приключване на делото именно с оглед продължителността на посочените законоустановени срокове.

В цифрово изражение при този начин на изчисляване на сроковете, данните са следните: през 2017 г. в тримесечен срок са приключили 44 първоинстанционни граждански дела от общо свършени такива 93 /което е по-малко от 50 %/. Броят на приключилите търговски дела е 73, като от тях 31 в тримесечен срок /отново под 50%/. Всички първоинстанционни частни граждански дела, както и фирмените дела, са приключили в инструктивния тримесечен срок.

От свършените 387 въззивни граждански дела, 280 са приключили в тримесечен срок, а от частните граждански дела – втора инстанция, в същия срок са свършени 219 от общо 228 дела.

Следва да се посочи, че по делата за оспорване и установяване на произход при допуснати ДНК или кръвногрупови експертизи практически е невъзможно приключването на делата в тримесечен срок поради това, че повечето от експертите отказват да се явяват в съдилищата извън гр. София, което налага извършване на разпит по делегация.

По делата, по които някоя от страните е с адрес извън гр. Перник обективно сроковете за връчване на призовки са по-продължителни. До забавяне се стига и в случаите, когато призоваването се извършва по реда на чл. 47 от ГПК или при нередовно призоваване на някоя от страните, особено когато връчването е осъществено от връчителите в по-малките населени места.

Приключваемостта в тримесечен срок по въззивните граждански дела е намаляла в сравнение с предходните отчетни години, като по посочените видове дела следва да се предприемат мерки за повишаване на този показател.

В края на 2017 г. са останали несвършени 19 наказателни дела, което в процентно изражение спрямо делата за разглеждане е 5,21 %, а спрямо постъпилите – 4.87 %. Към 31.12.2016 г. е имало несвършени 25 наказателни дела, което в процентно изражение спрямо делата за разглеждане е 5,92 %, а спрямо постъпилите – 6.33 %. Към 31.12.2015 г. са останали несвършени 177 граждански дела, което в процентно изражение спрямо делата за разглеждане е 6.50 %, а спрямо постъпилите – 6.82 %.

В края на 2017 г. са останали несвършени 150 граждански дела, което в процентно изражение спрямо делата за разглеждане е 14.89 %, а спрямо постъпилите – 13.95 %. Към 31.12.2016 г. е имало несвършени 25 наказателни дела, което в процентно изражение спрямо делата за разглеждане е 14,82 %, а спрямо постъпилите – 17.02 %. Към 31.12.2015 г. са останали несвършени 27 наказателни дела, което в процентно изражение спрямо делата за разглеждане е 15.77%, а спрямо постъпилите – 18.71 %.

Въз основа на тези данни може да се направи извод за устойчивост на данните, отнасящи се до броя на несвършените дела в края на отчетния период, което показва ритмичност в постъпленията и в организацията на работата на съда. Би следвало в съда да продължи добрата практика, констатирана и в актовете от проверките на Инспектората при ВВС за упражняване на административен контрол чрез системата за електронно деловодство като периодично се правят проверки от административния ръководител за движението на делата.

2.4. Качество на съдебните актове.

Качеството на съдебните актове в Окръжен съд – Перник е сравнително високо. През 2017 година са обжалвани общо 187 съдебни акта /154 по гражданските дела и 33 по наказателните/, като за сравнение през 2016 година са били 220 броя /189 по гражданските дела и 31 по наказателните /, а през 2015 година - 257 броя /225 по гражданските дела и 32 по наказателните/.

От постановените през 2017 г. първоинстанционни съдебни актове по наказателни дела са обжалвани 29 съдебни акта (при 19 за предходната 2016 г.), от които 17 са били потвърдени (при 14 за предходната година), 3 са отменени (при 9 за предходната година) и 8 са изменени (при 6 за предходната година).

Като добра практика в съда следва да се посочи обсъждането от съдиите от наказателното отделение на Окръжен съд - Перник на всички дела, по които съдебните актове са били обжалвани или протестирани, като се анализират причините, поради които някои от тях са били отменени или изменени от горните инстанции.

От постановените съдебни актове по граждански, търговски и въззивни дела, през 2017 г. са били обжалвани общо 154 броя.

През 2017 г. са върнати след инстанционен контрол общо 140 дела.

От върнатите дела потвърдени са решенията по 33.75 % от гражданските дела, недопуснати до касационно обжалване са решенията по 43.75 % от делата, процентът на изменените решения е 7.5 %, на отменените решения е 13.75 и 2.5 % са отменени и изменени по обективни причини.

През 2016 г. процентът на потвърдените решения е бил 24.07, на недопуснатите до касационно обжалване – 41.66, на отменените решения 14.81 и на изменените – 15.74 %.

Сравнителният анализ на горните данни показва съществено увеличение на процента на потвърдените актове през отчетната година – с 9.68 %. Същевременно е увеличен процентът на недопуснатите до касационно обжалване актове, като е намалял процентът на отменените и изменените решения. Общият процент на потвърдените решения, недопуснатите до касационно обжалване, както и на отменените и изменените такива по обективни причини е 80% при 68.5 % за 2016 г.

През 2017 г. са върнати след инстанционен контрол 60 определения по гражданските дела, от които 63.3 % потвърдени, 5 % недопуснати до касационно обжалване, 30% отменени и 1.66% отменени по обективни причини. И тук се констатира повишаване процентите на потвърдените актове в сравнение с предходната 2016 г., когато са потвърдени 53.22 % от определенията, 8 % не са допуснати до касационно обжалване и 33.87 % са отменени. Въпреки като цяло положителните констатации за качеството на съдебните актове, следва да се предприемат мерки за тяхното подобряване, като стремежът следва да се положат усилия за намаляване на процента на изцяло отменените такива, който през 2017 г. е 14 % при решенията и 30 % при определенията по гражданските дела. Анализът на обжалваните в Окръжен съд - Перник актове показва, че качеството на правораздаване е на сравнително високо ниво. Все пак, независимо от сравнително добрите показатели, следва да се продължи и

доразвие практиката за провеждане на общи събрания на съдиите в Окръжен съд - Перник във връзка с анализирането на отменените решения, присъди и определения, като се извършва ежемесечно анализ, обсъждане и обобщаване освен на съдебната практика на съда, също и на решенията на САС и ВКС, което би довело до намаляване броя на изменени и отменени актове и до по-качествено правораздаване. За подобряване на постановените съдебни актове успешна инициатива би могло да бъде и провеждането на периодични работни срещи с магистрати от други окръжни съдилища и със съдиите от районните съдилища в Перник, Радомир, Брезник и Трън. Тези срещи биха предотвратили противоречивата съдебна практика и биха довели до по-качествено правораздаване.

2.5. Натовареност.

Както се установява от статистическите отчети на ВСС за натовареността на съдиите в окръжните съдилища в страната за 2014, 2015 и 2016 г. Пернишкият окръжен съд е бил сред среднатоварените съдилища. За 2017 година, натовареността по щат на съдиите от Пернишкият окръжен съд е 6.85 дела (при 7.43 за 2016 год.) към делата за разглеждане и 6.02 бр. (при 6.51 бр. за 2016 год.) към свършените, а действителната натовареност за същия период е 8.08 бр. към делата за разглеждане и 7.10 бр. към свършените дела, като изводът, който се налага, е че натовареността на съдиите е малко под средната сред окръжните съдилища в страната. Съгласно Анализа за натовареността на съдилищата през 2017 г. /приет от СК на ВСС с решение по Протокол №17/29.05.2018 г. на основание чл.30, ал.5, т.12 от ЗСВ/ е прието, че ниско натоварени са окръжните съдилища с под 7 дела месечно на съдия, средно натоварени са тези с между 7 и 10 дела месечно и високо натоварени са тези с над 10 дела месечно.

Изразеното в отчетния доклад становище е, че към настоящия момент щатната численост на съдиите от Окръжен съд – Перник е достатъчна за да бъде създадена добра организация на работата.

С решение по протокол №13/16.05.2018 год. от заседание на КСКНСС - /т.1.6/ е взето решение, че е налице възможност за съкращаване на 1/една/ свободна щатна длъжност „съдия“ в Окръжен съд - Перник, като решението е изпратено на административния ръководител- председател на Окръжен съд гр. Перник за становище. Изразеното от настоящия административен ръководител на съда становище, което е съгласувано със заместник-председателите на съда, е, че с оглед данните за натовареността на съдиите от Окръжен съд гр. Перник е налице възможност за намаляване на щатната численост на съдиите в Окръжен съд гр. Перник с 1 /една/ щатна бройка за длъжността „съдия“, но това следва да бъде извършено чрез съкращаване на една от трите щатни бройки за младши съдии. Предложено е да бъде съкратен щатът за младши съдия, който ще се освободи съвсем скоро, тъй като младши съдия Ивета Иванова предстои да встъпи като районен съдия в Районен съд – Перник и тази щатна бройка не е обявена на конкурс. Намирам изразеното становище за правилно и адекватно, тъй като две щатни бройки за младши съдия ще бъдат достатъчни за добрата организация на работата в Окръжен съд - Перник. В сравнителен аспект следва да се отбележи, че сред окръжните съдилища от района на Апелативен съд – София /с изключение на СГС/ няма съд, в който да има повече от две щатни бройки за младши съдия, въпреки, че има съдилища и със значително по-голям

числен състав. Ако се изчисли съотношението младши съдии/съдии, то също няма друг окръжен съд от района, който да е с такова високо съотношение (1/4,66) - например в ОС-Кюстендил това съотношение е 1/6,5, в ОС-Благоевград – 1/8, в ОС-Враца – 1/9, в ОС – Монтана – 1/13, в ОС – Видин – 1/10, в ОС – София – 1/8,5 и в СГС -1/5,28. И на последно място, запазването на щатните бройки за съдия би дало възможност на районните съдии от областта за кариерно израстване, тъй като в продължение на повече от 10 години в Окръжен съд – Перник нямаше обявен на вътрешен конкурс свободен щат за съдия, което им действаше изключително демотивиращо, тъй като повечето от тях са с голям професионален опит и с продължителен съдийски стаж.

3. Анализ на дейността и особеностите на районните съдилища в района на Окръжен съд – Перник

На територията на Пернишкия съдебен окръг функционират четири районни съдилища, съответно, в градовете Перник, Радомир, Брезник и Трън. Юрисдикцията на районните съдилища се разпростира на административната територия на шест общини – Перник, Радомир, Ковачевци, Земен, Брезник и Трън. През 2017 г. в посочените районни съдилища са работили 26 районни съдии по щат. В районните съдилища през 2017 г. са постъпили общо 13959 дела, разгледани са били 14 981 дела и са свършени 13 721 дела, 91% от които в тримесечен срок. Останали висящи в края на годината са едва 1260 дела, общо във всички съдилища. Числата сами по себе си сочат, че въпреки големия брой дела районните съдии са съумели да приключат максимален брой от тях. За сравнение: 11642 са постъпилите дела за 2016 г. и 14607 дела - за 2015 г., разгледани – 13038 дела за 2016 г. и 15907 дела за 2015 г., свършени – 12009 дела за 2016 г. и 14511 дела за 2015 г., останали несвършени в края на периода – 1029 през 2016 г. и 1396 през 2015 г.; В 3-месечен срок през 2016 г. са приключени 90 % от делата, а през 2015 г. - 92%.

Средно в окръга за 2017 г. един районен съдия е разгледал **576 дела** (501 за 2016 г. и 612 за 2015 г.) и е решил **528 дела** (при 461 за 2016 г. и 558 за 2015 г.), т.е. разгледани са с 75 дела повече в сравнение с 2016 г. и 36 дела по-малко от 2015 г.

Средните общи показатели за натовареност на районните съдии за 2017 г. са следните: натовареност по щат спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела : 33,50 / 30,70, а действителната натовареност спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела : 47,06 / 40,76.

Сравнение на натовареността в районните съдилища по години

Натовареност по щат -общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2015 г. – 2017 г.

Година	РС- Перник	РС- Радомир	РС- Брезник	РС- Трън	Средна района	за
2015 г.	64,26	23,15	29,92	11,17	50,98	
	58,75	22,83	26,75	10,00	46,51	
2016 г.	48,32	35,32	30,42	13,83	41,79	
	44,64	31,97	28,00	13,04	38,49	
2017 г.	59,04	31,60	30,33	13,04	48,02	
	54,01	29,20	27,46	12,13	43,98	

Сравнение на натовареността в районните съдилища по години

Действителна натовареност- общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2015 г. – 2017 г.

Година	РС- Перник	РС- Радомир	РС- Брезник	РС- Трън	Средна района	за
2015 г.	74,49	37,34	29,92	14,89	59,69	
	68,10	33,90	26,75	13,33	54,45	
2016 г.	54,76	48,27	36,50	13,83	48,49	
	50,59	43,69	33,60	13,04	44,66	
2017 г.	69,22	41,04	33,09	14,90	56,92	
	63,33	37,92	29,95	13,86	52,13	

Съгласно анализа на натовареността на съдилищата през 2017 г., приет от СК на ВСС с решение по протокол №17/29.05.2018 г. на основание чл.30, ал.5, т.12 от ЗСВ, съдилищата са разделени условно на три групи: с ниска натовареност – до 37 дела месечно на един съдия; със средна натовареност – от 37 до 55; и с висока натовареност – над 55 дела месечно на един съдия, като за критерий е използвана натовареността по щат.

Данните показват, че Районен съд – Перник е с натовареност по всички показатели над средната, следван от районните съдилища в Радомир и Брезник, които са с ниска натовареност /под 37 дела месечно на един съдия/. Най-ниска натовареност има Районен съд – Трън.

По щат за 2017 г. най-голяма е натовареността на Районен съд-Перник, следван от Районен съд – Радомир и Районен съд - Брезник. Най-ниска натовареност по щат има Районен съд – Трън.

Действителната натовареност за 2017 година сочи почти същата ситуация: най-натоварен през годината отново е бил Районен съд - Перник, след него са Районен съд – Радомир и Районен съд – Брезник, а най-слабо натоварен е Районен съд – Трън.

Разликата между щатната и действителната натовареност се дължи на незаетия щат за председател в Районен съд - Трън, на отсъствието на съдии поради различни

причини, най-често поради заболявания и др.

Показателите за натовареност на районните съдилища от региона на Окръжен съд- Перник показват като средна величина две натоварени под средното за страната – съдилищата в Радомир и в Брезник, един високо натоварен съд /Районен съд – Перник/ и един много ниско натоварен /Районен съд – Трън/.

Районен съд – Перник е на трето място сред районните съдилища в областни центрове по действителна натовареност спрямо разгледани и спрямо свършени дела за 2017 г., като 93 % от делата в този период са свършени в инструктивния 3-месечен срок. В Районен съд – Брезник приключените дела в 3-месечен срок са 94 %, а в Районен съд – Трън – 95 %. Налице е известно отстъпление от срочното приключване на делата в Районен съд – Радомир, където 85% от делата са свършени в тримесечен срок, при 93% през 2016 г. и 94% през 2015 г.

Може да се обобщи, че магистратите на районно ниво като цяло успяват да решат делата в рамките на законовите срокове.

Следва да се посочи, че с решение на Пленума на ВСС от 05.07.2018 г. един щат за съдия от Районен съд – Радомир е преместен в Районен съд – Перник, което ще промени данните за натовареност на двете съдилища за второто полугодие на 2018 г.

Най-големи са постъпленията през 2017 г. в Районен съд - Перник - 59 дела на месец/съдия, следва Районен съд-Радомир с 32 дела на месец/съдия, Районен съд – Брезник – 30 дела на месец/съдия и Районен съд - Трън - 13 дела на месец/съдия. По отношение на свършените дела съотношението е: Районен съд – Перник – 54 дела на месец/съдия, Районен съд – Радомир – 29 дела на месец на съдия, Районен съд – Брезник – 27 дела на месец/съдия и Районен съд – Трън – 12 дела на месец/съдия.

Процентното съотношение на свършените в тримесечен срок дела, за 2017 година, по съдилища е следното: Районен съд - Перник - 93%, Районен съд – Радомир - 85%, Районен съд – Брезник - 94%, Районен съд – Трън - 95%.

Общо за районните съдилища в района числото на приключване на делата в тримесечния срок е 92%. Тези показатели определено означават достигнат добър стандарт за бързо правосъдие.

По наказателните дела съдилищата постоянно в тригодишния период са показвали високо темпо на работа – около 91% свършени в тримесечния срок дела за трите поредни години – 2015, 2016 и 2017 г.

По съдилища, показате

лят на свършените в тримесечен срок наказателни дела за 2017 г. е, както следва: 88% - Районен съд - Перник, 85% - Районен съд - Радомир, 90% - Районен съд – Брезник и 99% - Районен съд – Трън. През 2016 г. данните са следните: 87% - Районен съд - Перник, 92% - Районен съд - Радомир, 89% - Районен съд – Брезник и 96% - Районен съд – Трън, а през 2015 г. - 81% - Районен съд - Перник, 94% - Районен съд - Радомир, 95% - Районен съд – Брезник и 93% - Районен съд – Трън.

По гражданските дела в тримесечен срок през 2017 година са свършени 92%, при 89% за 2016 г. и 91% за 2015 г. Гражданските дела за 2017 г., приключени в

тримесечен срок по съдилища са, както следва: Районен съд – Перник - 88%, Районен съд – Радомир - 85%, Районен съд –Брезник - 94% и Районен съд – Трън - 95%; през 2016 г. – Районен съд – Перник - 91%, Районен съд – Радомир - 94%, Районен съд – Брезник - 90% и Районен съд – Трън - 82% и през 2015 г. - Районен съд – Перник - 93%, Районен съд – Радомир - 94%, Районен съд –Брезник - 89% и Районен съд – Трън - 88%.

При анализа на проблемите на районните съдилища, следва да се посочи въпросът с високата натовареност на Районен съд – Перник, който, както се посочи, е на трето място в страната по този показател през 2017 г. Както се посочи, с решение на Пленума на ВСС от 05.07.2018 г. един свободен съдийски щат е преместен от Районен съд – Радомир в по-натоварения Районен съд – Перник, което ще промени числата на натовареност на двете съдилища през второто полугодие на 2018 г.

Друг проблем е отсъствието по здравословни причини за един продължителен период на председателя на Районен съд – Брезник, като в този съд работи един съдия и това налага честото командироване на съдии от районния съд в Перник за разглеждане на дела в Брезнишкия съд. В Районен съд - Трън работи само един съдия, поради свободната щатна бройка за председател в този съд.

Изложените проблеми водят до забавяне на производството и са предпоставка за пораждаване на други проблеми от най-различен характер. Както се посочи, преодоляването им за момента става с командироване на съдии от Районен съд – Перник, но тъй като този съд също е високо натоварен, това допълнително затруднява и неговата работа. Неравномерната натовареност представлява проблем за цялата съдебна система, като в последно време се говори и за закриването на съдилища като възможно решение за ниско натоварените такива. Във всички случаи следва да се има предвид, че решението на този въпрос е трудно и изисква комплексен държавнически подход и преценка на множество фактори. А и не бива да се забравя ролята на районните съдилища като най-близки до хората съдилища, особено в слабо населени, отдалечени гранични райони, какъвто е районът на Районен съд – Трън например. Във всички случаи, предприемането на действия по решаване на въпроса с постигане на баланс между поддържане на дейността на по-малко натоварени съдилища, намиращи се в по-трудно достъпни или гранични райони (какъвто е случаят с Районен съд – Трън, който през годините показва трайно ниско ниво на натовареност) и евентуално закриване на съдилища следва да бъде част от задълбочена и добре обмислена държавна политика с ясно съзнание върху последиците от всяко неразумно предприето действие върху местните общности.

Намирам за добра идея разкриването на щатове за съдебни помощници в най-натоварените районни съдилища. Включването им в дейността на съдилищата би довело до по-бързото приключване на производствата, до разтоварване на съдиите от някои по-леки задачи, напр. във връзка с администрирането на делата, респ. съсредоточаването на съдиите върху същинската правораздавателна дейност и върху по-сложните и по-обемни дела, както и върху по-задълбоченото проучване на съдебната практика. Същевременно, капацитетът на съдебните помощници би могъл да се използва пълноценно и във връзка с анализирането и обобщаването на съдебната практика, както и в подпомагането на усилията за уеднаквяване на съдебната практика по делата, които приключват на окръжно ниво. Т.е. институтът на съдебните

помощници би могъл да бъде много полезен при решаването на множество проблеми в съда.

4.Управленска и организационна дейност.

4.1. Управление на човешките ресурси;

В Окръжен съд - Перник има утвърдени от председателя на съда “Правилник за вътрешния трудов ред” и „Вътрешни правила за организацията на работната заплата, подбор и назначаване на персонала и атестиране и повишаване в ранг”. Чрез правилника е създадена такава организация на работа, която гарантира постигането на добри резултати в процеса на управление и при престирането на труда, както и добра екипна работа за изпълнение на стратегията на съда.

С правилника за вътрешния трудов ред се регламентира организацията на труда в съда, като са отчетени спецификите в дейността и особеностите на работата и служителите в него. В него са конкретизирани трудовите права и задълженията на председателя на съда, както и на служителите, регламентирани в Кодекса на труда, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, ЗСВ и ПАС.

Правилата за подбор и за назначаване на служителите са добри и гарантират принципа за конкурсното начало и обезпечаването на съда с квалифицирани служители, назначени след прозрачна състезателна процедура. В Окръжен съд гр. Перник е утвърдена процедура за атестиране, която урежда правилата за атестиране на всеки служител, при което се отчита качеството на изпълнението на служебните задължения от страна на служителя, както и професионалните му знания и умения. Оценяването се извършва посредством използване на атестационен формуляр с определени показатели, като системата за атестиране и повишаване в ранг е в съответствие с изискванията на Правилника за администрацията в съдилищата /ПАС/.

4.2. Управление на делата. Организационна дейност.

Делата в Окръжен съд-Перник се разпределят на случаен принцип като до 01.04.2016 г. в съда е използвана електронната програма за разпределение на делата „Law Choice“, одобрена от Висшия съдебен съвет, а от 01.04.2016 г. – Централизираната система за разпределение на делата. Утвърдени са Вътрешни правила за случайно разпределение на делата в Окръжен съд – Перник, според които разпределянето на делата се извършва от заместник-председателите на съда, съответно, на наказателното и на гражданското отделение, което става в деня на постъпването им или най-късно на следващия работен ден съобразно поредността на постъпването им. При отсъствие на заместник-председателите, разпределението се извършва от съдии, определени със заповед на председателя на съда, в която се посочва периодът, за който се възлагат функциите по разпределение на делата на тези лица. Във вътрешните правила детайлно са посочени случаите на изключение от случайното разпределение, случаите на изключване на съдии от случайното разпределение, напр. по време на отпуск, през съдебната ваканция, съобразно разпоредбите на ЗСВ за необходимостта от разглеждане на определени дела през този период. Спазва се стриктно изискването за прилагането на протокола от случайното разпределение към конкретното дело. Съставя се ежедневно обобщен протокол от разпределението на делата през деня, който се

съхранява в специален регистър. Натовареността на съдиите, включително и на председателя на съда и на неговите заместници, се гласува от общото събрание, като впоследствие със заповед на председателя на съда се извършва корекция в програмата.

Дейността на Окръжен съд - Перник е била предмет на планова проверка по гражданските дела от Инспектората на Висшия съдебен съвет за времето от 24.08.2015 г. до 28.08.2015 г. в изпълнение на Заповед № ПП-01-66/18.08.2015 г. на Главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет. При извършената проверка е констатирано, че образуването на първоинстанционните и въззивните граждански и търговски дела и частните граждански дела, насрочването и разглеждането им в съда в открити съдебни заседания е организирано добре, в съответствие с професионалния опит на съдиите. Председателите на състави проверяват редовността и допустимостта на исковите молби незабавно след постъпването им, книгата се проучват и не се допуска оставяне без движение на делата в открито съдебно заседание. Своевременно е произнасянето с определения по чл.140 и чл.374, ал.1 от ГПК, като определенията са подробни и показват действително извършена подготовка на делата в закрито заседание. Допускането на доказателствени искания в закрито заседание води до ускоряването на производството. При разглеждане на въззивните дела, съставите се произнасят своевременно и със съответните определения по чл.267 от ГПК, като делата се разглеждат в две до три съдебни заседания и приключват бързо. Съдебните заседания се насрочват през кратки интервали от време и делата не се отлагат безпричинно. Административната дейност на Окръжен съд-Перник е много добре организирана. Делата са образувани обикновено в деня на постъпването на книгата в съда или най-късно на следващия ден. Деловодните книги и регистри са водени редовно и акуратно и осигуряват откритост, достоверност и пълнота на информацията, съобразно изискванията на ПАС. В електронната деловодна система са отразени всички съдопроизводствени действия, което също осигурява бърз достъп до информация по делата на гражданите. Стриктно е прилаган принципа по чл.9 от ЗСВ за случаен подбор на докладчик чрез електронно разпределение на делата. Разпечатки от протоколите за случайния подбор се прилагат по делата, дневните протоколи за електронното разпределение се съхраняват на хартиен и електронен носител. В съда са създадени условия за прилагане на разпоредбите на Наредба №14/18.11.2009 г. за реда и начина за предоставяне достъп на органите на съдебната власт до Национална база данни „Население“. В електронната деловодна система са отразени всички съдопроизводствени действия по висящите дела. Води се регистър за съдебните решения по чл.325, ал.5 от ГПК, като съдебните актове се публикуват и на интернет страницата на съда в съответствие с разпоредбите на ЗЗКИ и ЗЗЛД и това публикуване се извършва незабавно след произнасянето на съда. В съда е създадена много добра организация относно следенето на процесуалните срокове, докладването на делата и изпълнението в срок на разпоредженията на съдиите докладчици. Съдебните секретари изготвят и предават в срок протоколите от съдебните заседания, деловодителите изпълняват незабавно указанията на съда. Деловодствата и дейността на съдебните секретари са добре организирани, поради което не стават причина за забавено движение на делата.

По силата на Заповед №ПП-01-35/27.05.2015 г. на Главния инспектор на Инспектората при ВСС е извършена проверка и по наказателните дела в Окръжен съд –

Перник. Констатациите от тази проверка са сходни с констатациите от проверката по гражданските дела на съда. Констатирано е, че през проверявания период /2013 – 2014 г./ съдиите от Окръжен съд – Перник са постигнали добри резултати в цялостната си правосъдна дейност. Организацията на правораздавателната дейност и нейното осъществяване в съда са поставени на добра нормативна и организационна основа. Извършваните проверки на дейността на районните съдилища в района са реални, конкретни и ефективни. Дадените малко на брой препоръки и по двете проверки са изпълнени в срок.

За първи път в Окръжен съд Перник през 2017 год. е извършена проверка на организацията на дейността на съдиите от Окръжен съд, възложена по реда на чл.106 ал.1 т.7 от ЗСВ от Председателя на Апелативния съд. Проверката обхваща дейността на съда за периода 01.01.2015 год. – 31.12.2016 год. и е извършена в периода от 20.03.2017 год. до 24.03.2017 год. Констатациите в доклада от тази проверка са изцяло положителни. Въз основа на проверените дела и деловодни книги, проверяващите съдии от Апелативен съд София са направили извод за създадена много добра организация, за своевременно извършване на процесуалните действия, дължими от съда по разглеждането и приключването на делата в кратки срокове, при предварителна подготовка на делото, като е установен изключително малък брой граждански дела с изготвени съдебни актове над едномесечен (но в рамките на тримесечен) срок. Доколкото по незначителен брой дела има забавяне на производството, е установено, че това забавяне не е по вина на съдиите, били са налични процесуални пречки, водещи до отлагане на делата. Направен е обобщен извод, че качеството на правораздавателната дейност на Пернишкия окръжен съд за проверявания период е на много добро ниво, посочени са установени положителни практики в организацията и дейността по разпределението на делата на случаен принцип.

Окръжен съд - Перник поддържа и интернет страница, на която ежедневно се публикува информация за дейността му, както и ежедневно се публикуват съдебни актове по делата. Със заповед на председателя на Окръжен съд - Перник са утвърдени вътрешни правила за организация за публикуване на съдебните актове. На публикуване на интернет страницата на съда подлежат всички актове на съда, както и тези, които пречат по-нататъшното развитие на делото. При публикуване на съдебните актове, съгласно Закона за защита на личните данни, се обезличават имената, единните граждански номера и адресите на физическите лица участници в процеса, както и на свидетелите и вещите лица. Освен публикуване на съдебните актове, интернет страницата на съда съдържа подробна информация за структурата, отделните служби, правила и инструкции за работа, примерни образци на документи, работно време, отчети. На страницата е поместен календар на съдебните заседания на делата всеки месец, откъдето могат да са направят справки за вида, страните, докладчика, дата и часа на съдебните заседания, което е полезно за гражданите. Страницата предоставя пълна информация за контакт със службите на съда, електронния адрес и номерата на банковите сметки за събирането на държавни такси, обявления за публична продажба на частните и държавни съдебни изпълнители, действащи на територията на Пернишкия съдебен район, образци на документи, списъци на вещите лица, съдебните преводачи и съдебните заседатели, както и друга полезна информация. Налична е и онлайн форма за сигнали на гражданите, която е от значение за подобряването на обслужването на

гражданите и адвокатите.

4.3. Политики по планиране и управление на риска

Окръжен съд – Перник има изготвена Стратегия за развитие, цели, задачи и приоритети за периода 2014 - 2019 г., която определя основните стратегически цели на съда за петгодишен период, които в обобщен вид са следните:

1. Справедливо, бързо, ефективно, достъпно и прозрачно правораздаване.
2. Независимост, безпристрастност, компетентност и отговорност на магистратите и съдебните служители.
3. Върховенство на закона и съответствие с най-добрите европейски стандарти и практики.
4. Повишаване на квалификацията на магистратите и съдебните служители и утвърждаване на механизми за модерно съдебно администриране.
5. Повишаване на доверието и качеството на обслужване на гражданите и бизнеса в една достъпна, прозрачна и отлично работеща съдебна система.

В изпълнение на целите на стратегията периодично, на годишна база, се изработват и утвърждават и оперативни планове, в които се включват конкретните междинни цели при изпълнението на стратегията, като се доразвиват предвидените в нея цели с по-конкретни мерки и задачи, като се определят срокове и отговорници за изпълнението на тези задачи.

Окръжен съд - Перник разполага с одобрена „Стратегия за управление на риска”, в която са описани използваните в процеса на управление методи. Това са способите, по които се осъществява мониторинг на рисковете, начинът, по който ще се докладва, както и отговорностите на лицата, които подпомагат председателя на съда при управлението на рисковете и участват в координирането на процеса на управление, начините за документиране на процеса. В съда е създаден и утвърден и риск-регистър, в който са отразени стратегическите и оперативните цели на институцията, направена е оценка на отделните видове рискове, както и вероятността от настъпването на различни рискове, посочени са необходимите действия, които следва да се предприемат при настъпването на конкретен риск, както и контролните дейности, които следва да се предприемат при управлението на риска. В съда има комисия, която периодично анализира резултатите от изпълнението на предприетите действия за намаляване на влиянието на рисковете и за определяне на рисковите профили на всяко от звената от администрацията.

В изпълнение на Стратегията и съгласно изискванията на ЗФУКПС са изработени и утвърдени вътрешни правила, политики и процедури, съставляващи Система за финансово управление и контрол (СФУК) на Окръжен съд – Перник. Създадена е в съда постоянна работна група със задачи да извършва периодичен преглед на вътрешните правила, процедури и политики, в резултат на което своевременно се актуализират голяма част от тях, изработват се и се утвърждават нови такива. Правилата и процедурите, регламентиращи дейността на съда са

систематизирани във вътрешни правила с различна насоченост. Такива са:

- Счетоводна политика на Окръжен съд – Перник за текуща счетоводна отчетност и състояние на годишни финансови отчети;
- Писмени правила за финансово управление и контрол в Окръжен съд – Перник;
- Писмени правила за вътрешен и външен контрол в Окръжен съд – Перник;
- Вътрешни правила и процедури за предварителен контрол за законосъобразност на различните дейности в Окръжен съд – Перник;
- Писмени правила за документооборота, счетоводни документи и форма на счетоводството в Окръжен съд – Перник;
- Правила за завеждане и съхранение на болнични листове за временна неработоспособност;
- Стратегия за управление на риска в Окръжен съд – Перник;
- Риск – регистър на идентифицираните рискове в Окръжен съд – Перник;
- План за документооборота в служба „Финансова дейност и снабдяване“ при Пернишкия окръжен съд;
- Правила за бракуване на ДМА и НДМА в Окръжен съд – Перник;
- Вътрешни правила за определяне на индивидуалните месечни работни заплати на магистрати и съдебни служители;
- Вътрешни правила за изплащане на възнаграждения на вещи лица и свидетели в Окръжен съд – Перник;
- Вътрешни правила за реда и организацията при възлагане на обществени поръчки в Окръжен съд – Перник;
- Правила за приемане и отчитане на сигнали и жалби на граждани и юридически лица;
- Вътрешни правила за публикуване на съдебните актове на Окръжен съд – Перник;
- Вътрешни правила за прилагане на Закона за достъп до обществена информация;
- Вътрешни правила за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес по реда на чл.42, ал.4 и сл. от ГПК;
- Вътрешни правила за разпределение на делата на случаен принцип;
- Вътрешни правила за реда и начина на прилагане на системата за изчисляване на натовареността на съдиите;
- Вътрешни правила за подбор, назначаване, повишаване в длъжност и подобряване на професионалната квалификация на съдебните служители;
- Вътрешни правила за работа със съдебните заседатели при Окръжен съд – Перник;

- Вътрешни правила за реда за определяне на размера и събиране на държавните такси и разноски;

- Актуализирана политика по сигурност на информацията в Окръжен съд – Перник;

- Инструкция за мерките за защита на личните данни, обработвани в Окръжен съд – Перник;

- Правила за използване на информацията и компютърното оборудване в Окръжен съд – Перник;

- Правила за класифициране на съдебните дела и работа с материали, съдържащи класифицирана информация;

- Вътрешни правила за събиране, обработване и предоставяне на статистическа информация;

- Вътрешни правила за извършване на справки в автоматизираните информационни фондове на НБД “Население“;

Разработените вътрешни актове са в съответствие с нормативните изисквания и дадените от ВСС указания.

Въведените правила осигуряват във висока степен добра организация в съда по отношение на управлението на рисковете, контролирането на средата, вътрешната комуникация, както и по отношение на дейностите по наблюдение и контрол на средата. Сред дейностите по осъществяване на наблюдението се открояват: ежемесечните проверки на деловодните книги относно пълното отразяване на движението по съдебните дела; ежемесечните проверки на спрените и без движение дела като същите се докладват на съдията- докладчик; извършването на проверка за наличността на делата в деловодствата на съда на всеки шест месеца; периодичната проверка на кутията за сигнали срещу съдебни служители и магистрати за наличие на корупционни действия; ежемесечни проверки на касата от страна на главния счетоводител, годишните инвентаризации на активите и пасивите на съда и др. Изградена е добре работеща система за вътрешна комуникация, която осигурява своевременна обмяна на информация между различните нива и висока степен на ефективност на всяко от нивата.

Становището ми е, че създаването на регламент на дейността на съда чрез приемане на детайлни вътрешни правила представлява високо постижение в организацията на работа на Окръжен съд – Перник, като, същевременно, е необходимо да се продължи практиката за своевременно предприемане на мерки по периодичното актуализиране на тези правила при изменение на законовата основа за приемането им.

5. Професионална квалификация на съдиите и служителите в съда.

Всички съдии сме изправени пред непрекъсната необходимост от поддържане и повишаване на нивото си на компетентност във връзка с изключително динамичното развитие на националното и на общностното законодателство и на съдебната практика. Съдиите от Окръжен съд – Перник непрекъснато повишават своята квалификация и активно участват в програмите за обучение на НИП, както и в такива, организирани от

други структури. Всяка година в съда се утвърждава план за повишаване на квалификацията на магистрати и служители. През 2017 г. например съдии от Пернишкия окръжен съд са участвали в обученията по следните теми:

„Актуални промени в търговския регистър“; Актуални промени в Закона за особените залози“; „Актуални промени в Търговския закон“ „Специални разузнавателни средства-разрешение, използване и контрол“; “Предизвикателствата пред правната общност при интеграция на хората с увреждания“; „Задължително първоначално обучение на младши съдия“; Участие в Четвърти регионален форум по киберсигурност и киберпрестъпност за държавите от Югоизточна Европа“.

Съдии от Окръжен съд – Перник взеха участие в организираното от ръководството на Апелативен съд – София зонално съвещание за всички съдии от Апелативен съд – София и съдиите от окръжните съдилища от Софийски апелативен район /включително и от Окръжен съд – Кюстендил/. Това съвещание бе организирано в два модула за участниците – гражданско и търговско право, и наказателно право. Темите бяха формулирани предварително от съдиите, отнасяха се до наличието на противоречива съдебна практика и спорни въпроси. По всяка от поставените теми имаше подготвен лектор, а проведените дискусии бяха много ползотворни. Съдиите от Окръжен съд – Перник и от Окръжен съд - Кюстендил, които участваха в това зонално съвещание изразиха становище, че такава форма на обмяна на опит и уеднаквяване на практиката е необходима и полезна и би било добре такива срещи да се организират и в бъдеще. Дванадесет от четирнадесетте съдии от Окръжен съд – Перник са с ранг на съдии от ВКС и ВАС.

Почти всички съдебни служители от Окръжен съд – Перник са с голям практически опит. Въпреки това, в предишните години, съгласно утвърдения План за повишаване квалификацията на магистрати и съдебни служители, активно са участвали в курсове, семинари и обучителни програми, организирани от НИП, по програми на ОПАК и от НССС. През 2017 г. нови теми за обучение не са предложени и само двама новоназначени служители – един секретар-протоколист и един деловодител са участвали в такива обучения. Следва да се подчертае, че постоянно поддържане на нивото на компетентност е необходимо не само за съдиите, но и за служителите, тъй като от тях зависи до голяма степен добрата организация на работа в съда, а също и доброто впечатление при комуникацията с гражданите и адвокатите. Ето защо, следва да се предвидят в програмата на НИП достатъчно обучения за поддържането и повишаването на квалификацията на служителите. Периодично следва да се провежда обучение на служителите за работа с електронната деловодна система на съда, тъй като се констатира проблеми с работата с нея при въвеждането на нови модули и нови функционалности в системата.

6. Сграден фонд и техническа обезпеченост:

Окръжен съд – Перник разполага с добра материална база и необходимата техника за всеки съдия и съдебен служител. Всеки съдия е в самостоятелен кабинет, с изключение на младшите съдии. Изводът, който се налага е, че към настоящия момент Окръжен съд – Перник разполага с достатъчен брой кабинети, канцеларии съдебни зали, поради което и съществуващия преди време проблем с помещенията вече е разрешен. В това отношение следва да се отчетат положените изключителни усилия от

страна на досегашното ръководство на съда за успешното завършване на надстрояването на сградата, като в новопостроения през 2014 г. последен /пети/ етаж на сградата са настанени съдиите и съдебните служители от Административен съд – Перник, чийто административен ръководител понастоящем е упълномощен по отношение на стопанисването и управлението на цялата съдебна палата. Следва да се отдаде дължимото на съпричастността, разбирането и търпението на работещите под покрива на съдебната палата, които поради забавянето на проекта и преустановяването му за около три години в продължение на период от цели пет години бяха принудени да работят при изключително неблагоприятни условия и, въпреки това, успяваха да изпълняват задълженията си добросъвестно, качествено и своевременно. В края на 2017 год. е извършено частично обновяване на оборудването в кабинетите и деловодствата.

Сградата на съда е на централно отопление, което не функционира достатъчно ефективно, тъй като по-голяма част от щранговете и радиаторите са запълнени с котлен камък и са запушени, поради което в последните отчетни доклади на съда постоянно се подчертава нуждата от основен ремонт на отоплителната инсталация и на сервизните помещения. Електрическата инсталация в съдебната сграда е от периода на нейното построяване – 80-те години на XX век и не е пригодена за по-големия брой консуматори на електрическа енергия, които значително са се увеличили през годините, поради което към момента е наложителна подмяната на главното разпределително електрическо табло.

Технологичното оборудване на съда се обновява периодично според финансовите възможности. През 2017 г. по силата на договор № ВСС-15419/20.11.2017 г. „Доставка на компютърна техника за нуждите на Висш съдебен съвет и съдилищата“ в Окръжен съд – Перник са получени девет компютърни конфигурации, пет принтера и един скенер. За една от съдебните зали е закупена звукозаписна система, а в адвокатската стая е изградена система за видеонаблюдение. Въпреки подмяната на част от наличната техника за доброто функциониране на използваните софтуерни продукти през 2018 година е необходимо да бъдат закупени още шест компютъра и две мултифункционални устройства. И двете зали в съда са оборудвани със звукозаписна техника, както и с контролни монитори, на които се следи в реално време изготвянето на протокола в съдебно заседание. Всеки съдия има достъп чрез интернет до сайтовете на институциите и органите национално ниво, както и до институциите и органите на ЕС и на държавите – членки.

Към настоящия момент Окръжен съд – Перник вече разполага с достатъчен брой кабинети, канцеларии и съдебни зали. През 2017 год. е оборудвана и въведена в действие адвокатска стая в Окръжен съд, която осигурява на гражданите и адвокатите много добри условия за проучване на насрочените дела.

В Окръжен съд – Перник се ползват следните софтуерни продукти:

- САС „Съдебно деловодство“, който освен за електронната обработка на делата се ползва и за изграждане на електронно копие на съдебните дела и документите от обща администрация; избор на съдебните заседатели на случаен принцип; отпечатване на призовки, съобщения и писма; изготвяне на статистически отчети и други необходими справки; поддържане на електронно копие на почти всички книги и

регистри по утвърден образец, съгласно ПАС; изпращане на данни към ядрото на ЕИСПП.

- ЦУБИПСА (Централизиран Уеб Базиран Интерфейс за Публикуване на Съдебните Актове) – програмен продукт, който дава възможност за свободен интернет достъп до финализиращите съдебни актове на Окръжен съд – Перник (и на почти всички съдилища в Р България), които се присъединяват и обезличават съгласно чл.64 от ЗСВ, ЗЗЛД, ЗЗКИ, съгласно Вътрешните правила за публикуване на съдебните актове и Заповед на Адм.ръководител.

- Система за мониторинг и контрол на дейността на вещите лица – WEB-базирано приложение, в която ежегодно се актуализират списъците на вещите лица, вписани в списъка на Пернишки съдебен регион.

- Информационна система за производство по несъстоятелност – WEB-базирано приложение, в което се отразяват всички вписани промени по делата по несъстоятелност.

- Централизирана система за случайно разпределение на делата (ЦССРД) – WEB-базирано приложение, предоставено от ВСС, за определяне на съдиите-докладници по делата на случаен принцип. Изборът на съдия-докладчик, съгласно заповед на административния ръководител, се извършва основно от двамата заместник-председатели, а при възникнала необходимост – от съдия, определен със заповед на Председателя на съда. Не се допускат и не са констатирани нарушения при работа със ЦССРД.

- Система за натовареността на съдиите (СИНС) – WEB-базирано приложение, предоставено от ВСС, за изчисляване на индивидуалната натовареност на всеки съдия.

- Счетоводен продукт „Поликонт“ и WEB-базиран счетоводен продукт “КОНТО”.

- Правно-информационна система „АПИС”.

Регистратурата на Окръжен съд - Перник се ползва и като информационен център, където гражданите могат да получат пълна информация за състоянието и движението на делата си, да извършват плащания чрез ПОС-терминални устройства за дължимите държавни такси, депозити и гаранции по съответните сметки на Пернишки окръжен съд, без да им бъдат удържани такси и комисионни за банков превод.

Следва да се посочи, че в районните съдилища в района на Окръжен съд – Перник /освен Пернишкия районен съд, това са съдилищата в Радомир, Брезник и Трън/ е разрешен въпросът със съдебните сгради – всички съдилища разполагат с реновирани съдебни сгради, като правораздаването в тях се осъществява при много добри материално-битови условия, което означава, че и гражданите получават в тях услуги в съответствие със съвременните изисквания.

7. Повишаване на общественото доверие и медийна политика. Медиация.

Не би могло да бъде подминат фактът, че за съжаление през последните години доверието на обществото към съдебната власт продължава да бъде доста ниско. Заради това е необходимо всеки от нас да покаже с действията си готовност и желание да

промени създадената негативна представа за съдебната система. Становището ми е, че отдавна мина времето, когато принципът „Съдията говори единствено с актовете си“ беше възприеман за девиз, обезсмислящ всякаква комуникация с гражданското общество извън постановените съдебни актове. Ясно е, че следва обществото да бъде информирано на разбираем и понятен за него език какво точно върши и какво е свършил съдът, защото промяната, която отдавна всички искаме да се случи не означава само да подобрим работата на съда, но и хората да разберат, че това се случва. В съда има правила за работа с медиите като част от общата медийна политика, в която са визирани целите, целевите групи, задачите, принципите на тази политика, както и са посочени каналите за комуникация и инициативите на съда във връзка с провеждането на медийната политика. Като план и идея правилата са добри и биха могли да се следват и в бъдеще, но е необходимо и конкретно изпълнение на дейностите, очертани в тези правила, както и своевременно и постоянно отразяване на интернет-страницата на съда на извършените дейности като част от изпълнението на медийната политика на съда. В противен случай тази политика остава само на хартия. Изключително полезна в това отношение е станалата вече традиционна инициатива на провеждане на Ден на отворените врати, която се провежда вече четири поредни години от Окръжен съд – Перник, съвместно с Административен съд – Перник, Районен съд - Перник, както и с Окръжна и Районна прокуратура – Перник. Началото на Деня на отворените врати на 17.11.2017 г. е поставено с тържествена церемония по връчването на наградите на победителите в конкурса за ученическо есе на тема „И най-лошото споразумение е по-добро от най-доброто съдебно решение“. Конкурсът е бил подготвен и обявен предварително чрез публикуване на обявата за него на интернет-страницата на Окръжен съд – Перник, както и чрез изпращане на писма до директорите на средните училища в региона и до Регионално управление на образованието в гр. Перник. Участвалите в конкурса 15 есета на ученици от 8 до 12 клас са оценени от специална комисия, която е извършила класирането им. Класираните на първите три места есета са получили награди и са публикувани на интернет-страниците на съдебните институции, както и на фейсбук- страницата на Окръжен съд – Перник. Допълнителни награди са връчили и представителите на Центъра за спогодби и медиация при СРС и СГС. Всички участници в конкурса за есе са получили грамоти за участие, а на всички присъстващи ученици са подарени печатни издания на Конституцията на Република България. Резултатите от конкурса са отразени и в местните медии.

Именно в Деня на отворените врати на 17.11.2017 г. в Окръжен съд – Перник е поставено и началото на процеса по въвеждане на медиацията като процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове. Символичното начало на този процес неслучайно е поставено в този ден, тъй като поначало интересът към всички инициативи на тази дата от страна на гражданите, учениците и журналистите е изключително висок, поради което едновременното провеждане на двете събития е много удачно. Лекции по темата са изнесли двама заместник-председатели на Центъра за спогодби и медиация към Софийски районен съд и Софийски градски съд. В тези лекции лекторите са разяснили същността на медиацията, в какво се състоят предимствата ѝ като способ за разрешаване на спорове между страните по делата и в кои случаи може да бъде прилаган този способ. На последващата работна среща между медиатори от гр. Перник, представителите на Центъра по спогодби и медиация при

СРС и СГС и административните ръководители на Окръжен съд – Перник и Районен съд – Перник е взето решение за изграждане на Център по медиация, който да бъде разположен в сградата на съдебната палата гр. Перник. Изразена е готовност от страна на представителите на Центъра по спогодби и медиация при СРС и СГС да сътрудничат и да споделят своя опит за осъществяване на този проект.

8. Финансова политика

Бюджетът на Окръжен съд - Перник, приет с протокол №2/25.01.2018 г. на Висшия съдебен съвет е в размер на 1799221 лева, от които за текуща издръжка са определени 132 130 лева, които са достатъчни за финансирането на дейността на съда до края на годината. Бюджетната сметка на Окръжен съд - Перник е утвърдена от Висшия съдебен съвет като първостепенен разпоредител с бюджетни кредити по параграфи от Единната бюджетна класификация /ЕБК/.

Прилаганата счетоводна политика на Окръжен съд - Перник е разработена на основата на Счетоводната политика на съдебната система на ВСС, като същата е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството и при прилагането ѝ се спазват принципите, регламентирани в чл.4 от ЗС. В съда се прилагат различни контролни дейности, някои от които са: система за двоен подпис при приемането на финансовите задължения и извършване на плащанията, процедури за разрешаване и одобряване на разходите, разделяне на отговорностите, право на достъп само на определени лица до активите и финансовата информация на съда, постоянен предварителен контрол за законосъобразност на цялата дейност на съда и др.

Извършва се месечно разпределение на бюджетните средства и се съставя план за тяхното равномерно изразходване, като средствата са достатъчни за нормалното функциониране на съда през текущата година. Все пак, в бюджета не са предвидени разходи за подмяната на електрическото табло и за необходимите ремонти на парната инсталация /следва да се предвидят разходи за постепенната подмяна на съществуващите стари чугунени радиатори с нови, като по възможност да се монтират на инсталацията и термовентили, което би довело до значителни икономии на енергия/. Смятам, че добра практика за провеждане на политика на разумни икономии в съда би могло да бъде включването на Окръжен съд – Перник в груповите поръчки за закупуване на част от канцеларските материали, каквато практика е въведена от години в Районен съд – Радомир, тъй като по този начин се постига намаление на покупната цена с около 50%.

В съответствие с одобрения годишен план на одитните ангажименти на дирекция “Вътрешен одит“ с решение на ВСС по Протокол №3/23.01.2014 г. на Висшия съдебен съвет е извършен одитен ангажимент за даване на увереност от Дирекция „Вътрешен одит“ във ВСС в Окръжен съд - Перник за периода 01.01.2013 г. до 31.12.2013 г. като одиторското мнение е, че в Окръжен съд - Перник при изготвянето на бюджетната прогноза и разпределението на средствата по бюджета на съда са спазени нормативните изисквания и указанията на ВСС, приходите, разходите и трансферите са отчетени правилно по съответните параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация и по съответните сметки от Сметкоплана на бюджетните предприятия. Приходите и разходите от дейността се администрират съгласно нормативните изисквания, а действията при определяне и събиране на дължимите държавни такси и

издаване на изпълнителни листове в полза на съда са в съответствие с нормативните актове. В резултат на извършените проверки при одита са установени някои слабости, които не оказват съществено влияние при оценяване на системите по отношение на ефективността и ефикасността им. Направени са препоръки, които са изпълнени, някои от тях още по време на одита, а други – в кратък срок. Основният извод, направен в одитния доклад е за добра организация на работата на Окръжен съд – Перник, като недостатъците са свързани основно с несвоевременното привеждане на вътрешните правила в съответствие с измененията в нормативните актове. В тази връзка председателят на съда е предприел съответните действия като е назначил комисия, която да следи съответствието на вътрешните правила с правно-нормативната база и в случай на несъответствие да инициира изменение на вътрешните правила. Тази добра практика следва да продължи, като периодично се проверяват и своевременно актуализират въведените голям брой вътрешни правила в съда.

III. Набелязване на цели за развитието на Окръжен съд - Перник и мерки за тяхното реализиране.

Въз основа на направения анализ и оценка на състоянието на съда, на очертаването на достиженията и на проблемите в неговата дейност, намирам, че следва да бъдат следвани няколко приоритетни цели, които да бъдат осъществени посредством предприемането на съответни мерки за реализирането на целите. Тези цели са свързани с повишаването на бързината, ефективността, качеството, достъпността и прозрачността на правораздавателната дейност, с осигуряването на върховенството на закона и с повишаване на доверието в съдебната система. Принципите, израз на които са тези цели са: законност, независимост, прозрачност, срочност, честност, етичност, контрол и отчетност.

Обобщаването на тези цели би могло да стане по следния начин:

- запазване на постигнатите добри стандарти в организацията на дейността на съда и подобряването им с оглед постигане на по-високо качество на правораздавателната дейност, както и на по-бързо, по-прозрачно и по-достъпно правосъдие

- повишаване на квалификацията на съдиите и служителите, както и на мотивацията им, поддържането на спокойна работна атмосфера

- подобряване на образа на съда в обществото и повишаване на доверието към съдебната система

По-конкретно, насоките в които бих работил, са следните:

1. Намаляване на времето за разглеждане на делата, респ. намаляване на забавянето на делата.

Окръжен съд – Перник като цяло има сравнително добри показатели по критерия бързина. Същевременно, през последните години се наблюдава отстъпление от принципа за приключването на делата в инструктивния тримесечен срок. Както бе посочено по-горе процентът на свършените в тримесечен срок дела спрямо общо свършените такива по години е 88% за 2015 г., 83% за 2016 г. и 81% за 2017 г. Явна е

тенденцията към намаляване на процента на приключилите в тримесечен срок дела през последните две години в сравнение с 2015 г. В същото време, броят на приключилите в тримесечен срок дела би могъл да бъде и доста по-висок. Мерките, които биха могли да се предприемат в тази насока са следните:

Както беше вече посочено, в съдебния район на Окръжен съд – Перник попадат 6 общини, а районните съдилища са четири на брой, като населените места в района са обособени в 6 града и 165 села. Само в четирите общини, в които се намират съдилищата в района призовките и съобщенията се връчват от длъжностните лица – връчители, назначени в съответните районни съдилища, т.е. само в градовете, в които се намира седалището на тези съдилища. В градовете Земен и Батановци връчването се осъществява от служители на съответните общински администрации и кметства, а в повечето от останалите 165 села дейността по връчването на призовките и съобщенията се осъществява от самите кметове и кметски наместници, които поради смяната им на всеки четири години имат нужда от периодично обучение. Не са малко случаите на нередовно оформяне на призовките и съобщенията и от дългогодишни кметове и кметски наместници.

При тази ситуация мерките, които биха могли да бъдат предприети са организиране на поредица от срещи с кметовете и с кметските наместници във всяка една от общините от съдебния район на Окръжен съд - Перник, при които, например със съдействието на съответния председател на районен съд да се организира обучение на длъжностните лица-връчители. Такива срещи биха могли да се организират при събирането на всички кметове и кметски наместници в общинския център по повод провеждането на пленарните сесии на общинските съвети, когато присъствието им е задължително /те се правят поне веднъж месечно и няма пречка срещата да се осъществи например след приключването на сесията и в самата зала, където е била проведена тази сесия/. На тези срещи би могло да се разяснят правилата на връчването на призовки и съобщения на длъжностните лица, както и да им се демонстрира как следва да се оформят надлежно призовките и съобщенията. Би могло да се оставят на тяхно разположение и готови образци на надлежно оформени призовки и съобщения с цел всеки от тях да може да ги ползва при реалното връчване. Би могло да се остави телефон за връзка например с деловодството на съда с оглед даване на допълнителни обяснения относно начина на връчване при възникване на допълнителна нужда. Би могло да се раздадат на длъжностните лица – връчители извлечения от съответните законови разпоредби, регламентиращи връчването на призовки, съобщения и уведомления, както и да им се предоставят съществуващи вече наръчници на връчителя на призовки и съобщения и т.н. Прилагането на тази практика доведе до отлични резултати в Районен съд – Радомир /както се посочи съдебният му район включва три общини/ и беше осъществявана последователно след приключването на всеки кръг нови местни избори, респ. след интензивни смени на кметски наместници в региона. Това бе една от причините, поради която например през 2015 г. бе постигнат резултат 94% от общия брой на делата да са приключени в инструктивния тримесечен срок. Разбира се, проблемът с призоваването не е единственият проблем, който води до забавянето на делата и с решаването му не би могло да се реши изцяло този въпрос. Но той е един от ключовите проблеми, без чието решаване не би могло да се постигне оптимален резултат по отношение на бързината на производството.

Добро възможно решение на проблемите с призоваването би могло да бъде убеждаването на местните държавни и общински органи да използват предимствата на призоваването по електронен път, предвидено за гражданските дела в ГПК. По този начин призоваването по електронен път би могло да стане редовен начин на призоваване на тези органи – страни по делата, тъй като след подробното разясняване на същността му и на предимствата му обикновено другата страна в разговора се съгласява да го използва. Тази инициатива би могла да бъде част от общата инициатива на съда за осъществяване на срещи с ръководителите на държавни органи и органи на местната власт в града за създаване и утвърждаване на ефективни работни отношения.

Друга възможност за призоваване, която съществува отново на основата на добрите междуинституционални взаимоотношения, е получаването на призовките от страната по делото в деловодството на съда. Например, в Районен съд Радомир е установена такава практика с големите предприятия – правоприемници на бившия „Завод за тежко машиностроене - Червена могила”, чиито представители идват веднъж седмично в деловодството на Районния съд и получават всички призовки и съобщения, като по този начин се икономисва ресурс – пътуването на длъжностното лице-вършител до завода и, съответно, отделянето на време и средства за това пътуване.

Поставените въпроси във връзка с работата на Окръжен съд – Перник са пряко свързани със сходните проблеми, които съществуват и в дейността на районните съдилища от Пернишка област. Доколкото Окръжен съд - Перник е въззивна инстанция по повечето видове дела, разглеждани от четирите районни съдилища в областта, с изключение на административно-наказателните и някои административни дела, срокът на приключване на делата и качеството на съдебните актове са от голямо значение и за съдиите от Окръжен съд – Перник, които пък имат цялостен поглед върху предимствата и недостатъците на дейността и върху качеството на актовете на районните съдии по тези дела. От друга страна, качеството и срочността при работата на районните съдилища са предпоставки за цялостната продължителност на едно гражданско, търговско или наказателно дело и когато едно такова дело е приключило в районен съд в един неразумно дълъг срок, окръжният съд трудно би могъл да промени представата за бавно правосъдие, дори и да го свърши в едно съдебно заседание /понякога делата биват прекратявани и поради изтичане на предвидената в закона давност, макар, че това не се случва често/. Т.е. въпросът за срочността на делата, а също и за качеството на съдебните актове на районните съдилища по посочените видове дела също следва да присъства като проблем пред следващия административен ръководител на Окръжен съд - Перник.

По отношение на забавянето на делата, поради проблеми, свързани с вещите лица.

Налице е проблем и във връзка с работата на вещите лица, посочен в годишните отчетни доклади на съдилищата от региона – несвоевременно изготвяне или несвоевременно представяне на експертите, което също води до отлагане на делата и, съответно, до забавянето им. От моя досегашен опит съм установил, че освен предупреждението за санкции /използвани в т.нар. „дисциплиниращи разпореждания и определения”, с които съдията предупреждава вещото лице, свидетеля и т.н., че при неявяване (респ. при неизготвяне в срок на експертната) ще му наложи глоба в

посочен в съобщението размер с цитиране на правното основание за това/, добре работещ механизъм е осъществяването на срещи и разговори с вещите лица, при което да се изяснят взаимните очаквания и да се обясни колко е важно за съда и за страните по делото навременното изготвяне и своевременното представяне на експертните. По време на първата среща с вещите лица, осъществена в Районен съд – Радомир през далечната 2011 г. /по време на тази среща вещите лица заявиха, че такава среща не е правена в региона в последните 20 години/ те бяха толкова доволни, че са поканени на среща в съда, че с удоволствие поеха всички ангажменти, за които ги помолихме и настъпи чувствителна промяна в нагласите им към работата след приключването на тази среща.

Друг проблем, свързан с работата на вещите лица е наличието на малко на брой специалисти в определени области, което понякога значително затруднява приключването на делата. Въпреки, че гр. Перник се намира сравнително близо до столицата, вещите лица, вписани в регистъра на СГС много често не желаят да поемат задачи от района на Окръжен съд – Перник именно заради това, че се налага да пътуват извън столицата. Възможност за кардинално решение на този въпрос би могло да бъде използването на видеоконферентна връзка при разпита на вещите лица, което до голяма степен би разрешило тези проблеми, но за това е необходима законодателна промяна.

2. Повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители и на качеството на правораздавателната дейност.

Качествено правосъдие би могло да се осъществява само от висококвалифицирани магистрати. В Окръжен съд – Перник работят професионално подготвени съдии и съдебни служители. Същевременно не е възможно очакване на подобряване на качеството на съдебните дейности без интензивно и постоянно обучение за поддържане и усъвършенстване на нивото на компетентност и квалификация на кадрите. Това ниво трябва да се доусъвършенства и надгражда, за да отговаря на очакванията на обществото и на динамично променящото се национално и общностно законодателство.

В отчетните доклади на съда има достатъчно информация относно проведените обучения на съдиите през последните години, като се забелязва и трайния им интерес към теми и обучения, в които се разглеждат актуални въпроси по прилагането на българското законодателство с акцент върху практическите аспекти на обучението.

Част от съдиите в съда са завършили международната магистърската програма „Право на ЕС“ в СУ ”Св. Климент Охридски”. В случай, че бъде избран за председател на Окръжен съд – Перник бих насърчавал и останалите колеги да преминават през това полезно и необходимо обучение, тъй като то дава една цялостна и задълбочена представа за правото на ЕС, а лектори са утвърдени наши и западни специалисти в тази област.

От друга страна, създадените досега контакти и добри взаимоотношения с други съдилища от страната биха могли да станат основа за организиране на тематични семинари, на които лектори да бъдат съдии от другите съдилища с оглед обмяната на добри практики. Бих стимулирал участието на всеки съдия и всеки съдебен служител в обучения поне три-четири пъти годишно, защото именно висококвалифицираните и

високомотивираните съдии и съдебни служители са тези, които се ползват с висока степен на обществено доверие. Следва да се акцентира и върху чуждоезиковото обучение на съдиите и съдебните служители /в момента се провеждат такива обучения по линия на НИП/, тъй като по този начин те биха могли да се възползват от широките възможности на членството ни в ЕС и да участват в семинари, обучения и стажове в други страни-членки на ЕС, да обменят добри практики и информация с колеги от чужбина и по този начин да черпят нови идеи и за собствената си работа. Такива са, например, обучителните програми и програмите за обмен на магистрати чрез участие в краткосрочни и дългосрочни стажове в европейски институции, организирани ежегодно от Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN) със седалище в Брюксел, организирането на периодични обучения от Европейската правна академия в гр. Трир, Германия и т.н. Такава възможност са и проектите по Оперативна програма „Добро управление”, като програмата на НИП в момента също дава прекрасни възможности за това. Нови възможности в посока обмяна на опит и добри практики и засилване на сътрудничеството между членуващите в професионални организации съдебни служители ще предоставят и инициативите на Международната асоциация по съдебна администрация (IACA), както и дейността на професионалните организации на съдиите, прокурорите и съдебните служители от съседните ни страни. Всички тези възможности следва да се използват пълноценно, поради което и чуждоезиковото обучение на съдиите и съдебните служители е от изключително значение.

Особен акцент следва да се постави върху т.нар. регионални обучения, които и досега се провеждат в Окръжен съд – Перник, а също и в съседните окръжни съдилища. Предимствата на тези обучения са големи – не се налага съдиите да пътуват, лекторът провежда обучението на място, самото обучение е иницирано от съдиите, като необходимостта от него се поражда от практиката и насочеността на обучението също е практическа; обучението е по-евтино, лекторите са обикновено съдии с висока квалификация и голям практически опит /обикновено съдии от ВКС/. Би могло такива обучения да се организират и в сътрудничество с останалите съдилища от региона – например Окръжен съд – Кюстендил и Окръжен съд – Благоевград – тези съдилища се намират недалеч едни от други, а провеждането на съвместни регионални обучения би довело и до по-пълно запознаване с практиката на тези съдилища, както и до създаване на лични контакти между съдиите от региона, което пък е основа за по-лесен обмен на информация в бъдеще.

Намирам, че следва в плана за обучение на НИП да се предложат теми, по които съдебните служители от Окръжен съд – Перник да продължат своето текущо обучение, тъй като това би довело до усъвършенстване на съдебните служители при изпълнение на функциите им. На постъпващите нови служители в съда следва да се осигури задължително първоначално обучение, доколкото те обикновено нямат високи правни познания, а работата в съда е специфична и това особено се отнася до специализираната съдебна администрация.

3. Уеднаквяване на съдебната практика.

Един от основните проблеми в правораздаването в страната е проблемът с уеднаквяването на съдебната практика. От компетентността на общото събрание на

окръжния съд е анализирането и обобщаването на съдебната практика на окръжния съд и на районните съдилища в неговия съдебен район (чл.85, ал.3, т.8 от ЗСВ). В този смисъл намирам, че е необходимо да се извършва системно обсъждане, анализиране и обобщаване на съдебната практика на окръжния съд, а също и на съдебната практика на районните съдилища по отношение на гражданските и наказателните дела, които подлежат на въззивно обжалване пред окръжния съд. Няма пречка на обсъжданията на съдебната практика от съдиите от окръжния съд да присъстват например председателите на районните съдилища от региона, както и съдиите от районните съдилища, а при невъзможност да присъстват за резултатите от тези обсъждания да бъдат уведомявани всички районни съдии. Намирам за подходящ вариант изготвянето и анализирането на съдебната практика да бъде възложено на съдебни помощници /ако се възприеме лансираната в много от концепциите на кандидати за административни ръководители напоследък идея за фигурата на съдебните помощници като ценен помощник на съдиите и щатове за такива бъдат създадени и на районно ниво – поне в по-натоварените районни съдилища/, без за тази цел да се концентрират усилия и време от съдиите, като усилията на последните да бъдат съсредоточени върху съществуващото на делата. Не следва да се подценяват и делата, по които актовете на окръжния съд са окончателни. По тях следва да се направи опит да се постигне непротиворечива практика с оглед елиминирането на съмнения в корупционни практики и с оглед установяването на предвидимост в действията на съда. В този смисъл периодичните срещи между районните и окръжните съдии за обсъждане на практиката в зависимост от разглежданата материя, ми се струва, че биха довели до положителни резултати в тази насока.

Намирам също така, че добра практика би било да се провеждат съвместни обучения на съдиите от окръжния съд със съдиите от районните съдилища. Добър подход би бил осъществяването на срещи с колегите от другите съдебни райони, на които да се обменят установени добри практики и които да служат за основа за създаването и поддържането на добри професионални и колегиални взаимоотношения. Както се посочи, такъв подход е много подходящ и при провеждането на т.нар. регионални съдебни обучения. Пример за такова обучение е проведеното на 22.06.2018 г. съвместно регионално обучение на съдии, прокурори и адвокати от Благоевградския и от Кюстендилския съдебен район на тема „Актуални проблеми на съдебната практика във връзка с измененията в НПК“ по проект №BG05SFOP001-3.002-0001“Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието“, финансиран от ОП “Добро управление“, съфинансирана от ЕС чрез ЕСП. На това обучение присъстваха съдии и прокурори от районно и от окръжно ниво на двата съдебни района, като се оказа, че в течение на дискусиите и обсъжданията се установиха както много сходни моменти, така и доста съществени различия в практиките в двата съдебни района. А, както се посочи, уеднаквяването на съдебната практика е изключително важен въпрос, тъй като е свързан с повишаването на доверието в съдебната власт. Следва в тази насока да се предприемат конкретни мерки и това да стане основна цел в работата на всяка съдебна институция. По този начин бихме направили правосъдието по-предвидимо и бихме елиминирали критиките за различен подход при сходни и идентични казуси.

4. Поддържане на спокойна работна среда.

На следващо място, поддържането на спокойна работна среда е от голямо значение за мотивирането на съдиите и съдебните служители за постигане на още по-добри резултати и ролята на административния ръководител в това отношение е незаменима. Чувството за ангажираност на всеки член на колектива за постигане на общите цели представлява ключ към приобщаването на хората и „спечелването“ им за каузата на институцията. Това би могло да се постигне чрез приобщаването на всеки член от колектива към общата дейност и в сферите, където това е възможно, всеки да участва в обсъждането и във вземането на решение. Разбира се, това предполага висока степен на информираност на всеки съдия и съдебен служител относно стратегическите цели на организацията и конкретните стъпки за осъществяването на тези цели. Личното ми мнение е, че в Окръжен съд – Перник тази цел до голяма степен е постигната, но за да се запази и утвърди тя и за в бъдеще, е необходимо усилията в тази посока да продължат. Например честите срещи между съдиите за обсъждане на различни проблеми в сравнително малък съд като Окръжен съд – Перник са лесно осъществими, а не би било трудно и периодичното събиране и обсъждане на текущи въпроси между съдиите и съдебните служители. Такава практика беше установена в Районен съд гр. Радомир, където щатът е от петима съдии, съдия изпълнител, съдия по вписванията и двадесет и двама съдебни служители и където бе постигнат благоприятен работен микроклимат, както и дългогодишни отношения на взаимно уважение, откритост, търпимост и толерантност.

Следва да се посочи, че в Окръжен съд – Перник, както и в районните съдилища от района е установена от години добра практика основните въпроси от организацията на дейността на съда да се решават след изслушването на мнението на всички съдии от съответния съд. Именно поради тази причина не смятам, че следва да се отбелязва като отделна цел осъществяването на съдийско самоуправление в Окръжен съд – Перник, защото този стил на управление е факт в съда поне от десетилетие.

5. Взаимодействие с други институции.

Създаването и утвърждаването на ефективни работни отношения с всички институции и организации, които имат отношение към съдебния процес, с оглед постигане на бързина на съдебните процедури, както и във връзка с разрешаването на възникнали процедурни проблеми би довело до повишаване на бързината на съдопроизводството, както и до повишаването на взаимното институционално доверие. В този смисъл бих инициирал например периодични срещи с представители на местната прокуратура, адвокатура, на местни държавни и общински органи, неправителствени организации, училища, журналисти, вещи лица и т.н. Например, полезни биха били срещите с адвокатския съвет на АК-Перник за обсъждане и решаване на конкретни проблеми в работата на съда, предотвратяване на недобросъвестни действия и бездействия на адвокати във връзка със съдебните дела, във връзка с предоставянето на правна помощ, повишаването на качеството на правната помощ и т.н. Становището ми е, че са необходими поне веднъж годишно срещи с представители на тези институции и организации, тъй като добрите институционални взаимоотношения са в основата и на доброто сътрудничество при изпълнение на задълженията на тези институции и организации по закон.

6. Електронно правосъдие и по-ефективно използване на информационните технологии за оптимизиране на процесите в съда.

В съответствие със съвременните канали на комуникация, съдилищата са длъжни да отговорят на нуждите на населението за дистанционен обмен на информация. Постепенното въвеждане на електронно правосъдие е заложено в Концепцията за електронно правосъдие на Министерство на правосъдието. Към настоящия момент предвид нормативната рамка е незаконосъобразно подаването и приемането в съда на документи подписани с електронен подпис, но това е бъдещото, което се планира. Все още е дискусивно дали в областта на гражданското и административното правосъдие да се възприеме изцяло безхартиен или пък хибриден подход. Поради това от съществено значение като начало и преход към посочения подход е създаването на възможност за отдалечен достъп на страните по делата лично или чрез техните пълномощници до електронните папки на делата. Тази мярка следва да бъде реализирана в спешен порядък (тоест преди въвеждането в експлоатация на единната информационна система на съдилищата /ЕИСС/), тъй като, от една страна, това представлява услуга за гражданите, която би им спестила изразходването на ресурс за справки на място, а, от друга страна, би намалило натовареността на съдебните деловодители, тъй като би редуцирало броя на извършваните справки по делата и предоставянето на делата на страните за запознаване с постъпили по делото материали. На следващо място, страните ще могат да направят копия /тоест да разпечатят/ приложените в електронната папка документи, без да се налага да депозират молба, да заплащат такса, молбата да се докладва на съдията докладчик, който да разреши предоставянето на незаварени копия, които, от своя страна, да бъдат правени от съдебните деловодители.

В този смисъл следва да се популяризира и предлаганата от съда услуга - електронно призоваване и връчване на книжа, която в момента функционира чрез изпращане на съобщенията на имейл. С оглед облекчаването на работата на съдебните служители следва да бъдат проведени разговори с търговските дружества, които имат голям обем дела в съда относно постигането на съгласие за електронно връчване на призовки и книжа, с което би се намалило натоварването на деловодителите и връчителите, както и биха се спестили разходи за отпечатване на съобщенията.

Интернет-страницата на съда, макар и информативна, не отговаря визуално на съвременните стандарти за електронна страница на съдебна институция. Тя е създадена по проект на ПРСС, както и повечето от интернет-страниците на съдилищата в страната и за нейното създаване е използван макет, предоставен от този проект. По начало, промяната на визията, смятам, че би следвало да е плод на централизирано решение, тъй като унифицирането на всички интернет-страници на съдилищата ще елиминира съществуващото в момента голямо разнообразие на графични решения, водещо до объркване и забавяне при търсене на информация от гражданите. От друга страна, по този начин ще се създаде възможност за централизирано разработване на софтуер за търсене по ключова дума в съдебните актове. И доколкото към настоящия момент централизираното решение все още не е факт, намирам, че следва да бъде приложено индивидуално такова, като при наличие на съответните ресурси да бъде променен и облика и структурата на сайта, като се включи възможност за търсене по ключова дума в съдебните актове. Дори и да няма такава възможност, смятам, че следва да се

доработи статичната част от сайта, като се включи връзка към ЦУБИПСА с подробно обяснение за възможността за търсене по ключови думи в съдебните актове на Окръжен съд - Перник, публикувани в този сървър.

Информационните технологии следва да се прилагат и по отношение на най-малките участници в съдебните производства, а именно – децата. Намирам, че следва да бъде изградено специализирано помещение за разпит и изслушване на деца в щадящи за тях условия, а именно т.нар. синя стая. С оглед на характеристиките на сградата намирам, че не е удобно и удачно да се изгради стая с венецианско стъкло, а следва да бъде възприет вторият практикуван модел – видеоконференция, която във всички случаи е допустима от процесуалните закони за разпит именно на тази категория лица.

Намирам за подходяща идея в близост до входа на съдебната палата да бъде инсталиран монитор, обобщаващ графика на съдебните заседания и отразяващ делата, които се разглеждат в реално време и указващ кое дело в коя съдебна зала ще бъде разгледано и точното разположение на залата, тъй като това би представлявало голямо улеснение и удобство за гражданите.

В Окръжен съд - Перник няма вътрешноведомствен сайт, на който да се качват /публикуват/ всички общи, относими за магистрати и съдебни служители заповеди, утвърдени графици за дежурства, съдебна статистика, писма от ВСС, анкетни форми, съдебна практика и др. В съда е въведена практиката след разпореждане на председателя, респективно негов заместник, такива документи да се изпращат на служебните електронни папки на съдиите и служителите. Създаването на такъв сайт би създало прегледност и възможност за структуриране на информацията, както и би позволило търсене в нея. Би било от полза на този вътрешноведомствен сайт да се обособи например рубрика „Съдебна практика“ с подрубрики по материя и типове дела, където да се качват анотирани решения на въззивната инстанция, респ. касационната, когато е допуснато касационно обжалване по актове на Окръжен съд - Перник. По този начин съдиите ще имат систематизиран достъп до практиката на горестоящите инстанции, което би им позволило бързо и без разходване на излишен ресурс да се запознаят с актуалната практика по текущите им казуси. В отделна рубрика на сайта би могло да се поместят ключови решения на ЕСПЧ и СЕС. В друга рубрика на този сайт следва да се качват и материали предоставени при проведени обучения, които са били посетени от магистрат или служител на съда. На сайта би следвало да се съдържа и справочна информация, график на дежурствата, заповеди относими към общата дейност на съда и др.

Отново с цел улеснението на магистратите и съдебните служители може да бъде разработен приложен софтуер за облекчаване на работата им, например – приложение, което да изчислява кога изтича определен срок, например за влизане в сила на съдебен акт по гражданско производство, който софтуер, да отчита параметри като официални празници и съдебна ваканция, през които съгласно ГПК сроковете за страните спират да текат.

7. Разработване на нови и актуализиране на съществуващите правила и процедури и своевременното им оповестяване на интернет страницата на съда.

Следва да продължи процесът на постоянна актуализация на вътрешните правила и политики с оглед динамичните промени в правно-нормативната регламентация в различните области, както и своевременното оповестяване на всички извършени дейности по изпълнение на стратегическия и на оперативните планове в различните насоки от дейността на съда. Следва, след анализ на постигнатото до момента и след обсъждане със съдиите и съдебните служители от Окръжен съд - Перник да се изработи и нова стратегия за работа на съда, доколкото последната е за периода 2014-2019 г., както и нови оперативни планове и това да бъде обявено по подходящ начин.

8. Повишаване на доверието в съдебната власт.

Няколко конкретни мерки в посока повишаване на доверието в съдебната власт биха могли да бъдат:

- Във връзка с пряката възможност за изслушване на гражданите по въпросите, свързани със срочността и движението на делата и качеството на обслужването в съда имам идея да обявя приеман ден на председателя /например всеки понеделник от 11.00 до 12.00 часа/. Това ще даде възможност на гражданите да сигнализират пряко за проблеми във връзка със забелязани проблеми, като тази практика от години се прилага в Районен съд гр. Радомир и я намирам за полезна, тъй като контактът с хората е пряк и мнозина от тях предпочитат този начин на комуникация. Приемният ден и конкретното време за прием на граждани следва да бъде обявено по подходящ начин, напр. на интернет страницата на съда, на таблото за съобщения в сградата на съда и т.н.

- Би могла да се обмисли възможността, след внимателна преценка на индивидуалните качества на служителите в съда и на конкретната натовареност, на някого от тях да бъде възложено изпълнение на функции по връзки с обществеността, примерно на съдебния архивар, тъй като ще е необходимо и последващо квалифициране на служителя, занимаващ се с тази дейност. При наличие на обществен и медиен интерес към конкретно съдебно производство този служител в условията на пряка координация със съдията докладчик би могъл да подготвя детайлна информация, която да се предоставя на медиите и да се публикува на интернет страницата на съда при спазване на разпоредбите на ЗЗЛД и ЗЗКИ. В по-далечна перспектива становището ми е, че следва във всеки окръжен съд да има поне един професионален говорител, който да бъде на пряко подчинение на председателя на съда и да поддържа постоянен контакт със звеното /служителя/ във ВСС, отговарящо за връзките с медиите, респ. с Единния пресофис на Апелативен съд - София. Така ще може да се реагира адекватно и при извънредни и непредвидени ситуации.

- Следва да продължи да се изпълнява със съдържание заложеното в Медийната политика на съда сътрудничество със средните училища, тъй като това е една от формите за подобряване на образа на съда в обществото – запознаване на младите хора с начина на функциониране на съдебната власт, а също и повишаване на тяхната правна култура и правно съзнание. Срещите с учениците вече са се превърнали в традиция, която следва да продължи и да се развива. Ползата от тези срещи и разговори е взаимна. В Районен съд – Радомир например първата среща с ученици се реализира още през 2011 г. като оттогава тези срещи вече са традиционни.

- Продължаване на добрата практика за оповестяване на интернет страницата на съда на утвърдената бюджетна сметка, утвърдения план за разходване на бюджетните средства, периодичните отчети и годишния отчет за изпълнението на бюджета на Окръжен съд - Перник с цел осигуряване на пълна публичност и прозрачност на бюджетния процес, информираност на обществото и предоставяне на възможност за преценка на основата на обективна и вярна информация.

- Въвеждане на практиката за постоянна обратна връзка с гражданите освен по електронен път, също и чрез поставяне на анкетни карти във фоайето на съда – също една добре работеща практика, осъществявана от дълго време в съда в Радомир.

- утвърждаване на план за повишаване на общественото доверие в работата на съда, в който да се отразят отделните групи инициативи, като се определят конкретни срокове за осъществяване на тези инициативи. Следва да се отразява на страницата на съда кои инициативи са били извършени през отчетния период и кои предстои да бъдат осъществени.

Следва да продължи започнатата работа за развитието и утвърждаването на медиацията в района на Окръжен съд – Перник, с цел създаване и поддържане на нагласи у гражданите за разрешаване на споровете по пътя на преговорите и чрез постигане на споразумение. Добра инициатива би било регламентирането от законодателя на задължителен етап по медиация по определени спорове /като например при делата относно спорове за родителски права и др./ или поне въвеждането на задължителна предварителна среща с медиатор за страните по делото. Изграждането на правна култура относно възможностите на медиацията би могло да донесе изключителни ползи, тъй като това би довело до повишаването на правната култура, както и на отговорността за вземане на решенията у гражданите, до известно разтоварване на съда от дела и, може би най-важната последица би била запазването на добрите взаимоотношения между страните след приключването на правния спор.

В този смисъл следва да продължат започнатите инициативи в следните посоки:

- Създаване на център по медиация към Районен съд – Перник и Окръжен съд – Перник със съдействието на Центъра по медиация при СРС и СГС, който да предоставя информация за медиаторите, които предлагат услуги в съответствие с регламента на съдебната програма по медиация – чрез поставянето на информационни табла, издаването на специални брошури, чрез разгласяване на програмата на интернет-страницата на съда /например чрез привличащи вниманието техники/ и по други начини. На интернет-страницата на съда би могло да се оформи специално подменю, в което да се отразяват всички инициативи във връзка с медиацията в съда, както и да се разяснят огромните предимства на разрешаването на един спор чрез медиация. В това подменю би могло да се поместят не само есетата на победителите от ежегодните ученически конкурси на различни теми, но също така и есетата, останали без награда – това само би стимулирало интереса на тези, които не са се осмелили да се включат в конкурса досега, а и би предизвикало интерес у гражданите. В хода на подготовката следва да се изпълнят още редица дейности, някои от които са: да се изготви съдебна програма за медиация на бъдещия Център за медиация и извънсъдебно решаване на спорове към Районен съд – Перник и Окръжен съд - Перник; да се оформи единна документация - заявление за медиация, декларация за конфиденциалност, споразумение

за медиация, отчет за проведена медиация и анкета за обратна връзка с участниците; да се създаде вътрешна организация на дейността на Центъра за медиация; да се определи помещение в съдебната палата или в непосредствена близост до нея за провеждане на процедурите по медиация; да се подготви поне по един служител и по един съдия от Окръжен съд – Перник и Районен съд – Перник за осъществяване на дейност по координация на работата на Центъра; да се изготвят информационни материали и т.н. Следва цялата информация за способа да се публикува в специално създадена рубрика на интернет – страниците на двете съдилища. Отдавна в Окръжен съд – Перник, а и в районните съдилища от района се използва техниката на страните да се посочва възможността спорът да се разреши чрез медиация още с изпращането на първото съобщение по делото, като тази практика следва да продължи и да се разшири с включване на препратка към интернет-страницата на съда.

В Окръжен съд – Перник следва да продължат инициативите във връзка с прилагането на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 г. – 2020 г. В тази насока би могло да се предприемат следните действия:

- ежедневно да се предоставя информация на медиите от страна на съда във връзка с работата на Окръжен съд – Перник по въпроси и дела с обществен интерес;

- да се предостави възможност на гражданите чрез анкети /електронни и хартиени/ да изразяват становището си относно начина на организация на дейността на съда, както и относно нивото на достъп до предоставяните от съда услуги;

- да се провеждат специализирани обучения на ангажираните с комуникационния процес съдии и служители;

- постоянно да се повишават знанията и уменията по публична комуникация, кризисна комуникация на съдиите и служителите от Окръжен съд – Перник, което ще доведе до подобряване на общуването между съда и обществото;

- да се продължи поддържането на добри работни взаимоотношения между органите на съдебната власт и медиите, в качеството им на посредник между съда и обществото; както се посочи, поне веднъж годишно е необходимо да се организира среща с журналистите от местните медии /това би могло да стане и в Деня на отворените врати например/; добра инициатива би могло да бъде запознаването на обществеността по подходящ начин с актуални правни проблеми – например при съществено изменение на законите /такива съществени изменения например бяха драстичните промени в процесуалните закони преди десетилетие – тогава не беше проведена никаква разяснителна кампания сред гражданите поне относно основните принципи на новите процеси и необходимостта от по-голяма активност от страна на страните по делата/;

- продължаване на участието на Окръжен съд - Перник в образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Задължително е да се продължи създадената вече добра традиция за изнасяне на лекции от съдии в средните училища в града по определени теми, както и организирането на симулирани процеси с участието на ученици с цел младите хора да придобият по-добра представа за спецификата на съдийската и прокурорската професия, както и за правата и задълженията им като граждани.

Тези инициативи следва да продължат да се осъществяват, тъй като за всеки е очевидна ползата от тях и по-специално трайното позитивно въздействие, което те оказват върху обществените нагласи към съдебната система.

9. Противодействие на корупцията.

По отношение на противодействието на корупцията следните действия и мерки би могло да бъдат предприети:

- в Окръжен съд – Перник достъпът до обществена информация е регламентиран в специални Правила за достъп до обществена информация с оглед приложението на Закона за достъп до обществена информация, които са достъпни на интернет-страницата на съда;

- разпределението на делата на случаен принцип се извършва чрез използване на Централизираната система за разпределение на делата по начина, утвърден във Вътрешните правила за случайно разпределение на делата в Окръжен съд – Перник – при висок обществен интерес разпределението може да се извършва и публично;

- спазване на принципите на състезателност и прозрачност при назначаване на съдебните служители, съобразно утвърдените Вътрешни правила за подбор и назначаване на съдебни служители в Окръжен съд – Перник;

- периодично информирание за наличието на механизми, по които гражданите могат да подават оплаквания и предложения до Окръжен съд - Перник, както и сигнали за корупция, създадени на страницата на съда;

- подобряване на информираността на гражданското общество относно предприеманите действия от Комисиите по професионална етика към органите на съдебната власт;

- повишаване на квалификацията на магистратите и на съдебните служители чрез периодични обучения;

- уеднаквяване на съдебната практика;

10. Безусловно спазване на изискванията за бюджетна дисциплина и на принципа за разумни икономии при извършване на разходите.

Въпросът със спазването на изискванията за бюджетна дисциплина е също постижима цел, която би могло да бъде постигната чрез следните мерки:

- В Окръжен съд - Перник следва да се спазва политика на разумни икономии като следва да се прилагат вече използваните добри практики за намаляване на разходите и контрол върху тези разходи посредством следните действия:

- прилагане на системата за двоен подпис при поемане на всяко финансово задължение и извършване на плащанията;

- предварителен контрол при придобиване на активи, както и при извършване на разходи за външни услуги, при сключване на договори, при провеждане на конкурси за назначаване на съдебни служители, при изплащане на възнаграждения на вещи лица и съдебни заседатели и т.н.;

- включването в обща група с други съдилища при закупуване на материали с цел постигането на по-ниска цена на материалите /практика, утвърдена в Районен съд – Радомир и даваща отлични резултати от години/;

- отчетност и контрол на разходите за гориво за служебния автомобил като следва ежемесечно да се извършва проверка на наличното гориво, както и да се проверяват изминатите километри чрез съпоставка на изминатите километри с отразеното в пътната книжка и в месечния отчет на водача на автомобила, както и с километропоказателя на автомобила;

- определяне на лимити за телефонните постове;

- отчетност и контрол и на другите разходи, като напр. за електрическа енергия, отопление, телефони, командировки и др.;

- въвеждането на отдалечен достъп на адвокати и граждани до електронните досиета на делата /това би довело до намаляване на разходите за закупуване на материали, а също и до разтоварване на служителите/;

- редовно провеждане на обучения по системите за финансово управление и контрол;

В заключение, настоящата концепция няма претенции за изчерпателност, но акцентира върху основните цели, които, според мен, следва да бъдат приоритетни за Окръжен съд - Перник през следващите години. Тя представлява концентриран израз на вижданията ми, основани на моя досегашен професионален опит като съдия и административен ръководител, както и на ценния чужд опит на колеги от страната и чужбина за начините за решаване на важните за съда, но и за съдебната система проблеми. Много от тези проблеми възникват и следва да бъдат решавани своевременно и адекватно в процеса на ежедневната правораздавателна дейност и именно затова изискват солиден управленски капацитет. Решаването на тези проблеми бих могъл да постигна единствено с подкрепата и съдействието на колектива на Окръжен съд – Перник – съдиите и съдебните служители, които познавам като професионалисти и почтени хора и чието доверие не бих щадил сили да оправдая в пълна степен в случай, че бъда избран за позицията, за която кандидатствам.

С настоящата концепция обосновавам решението си да се кандидатирам за ръководител на Окръжен съд - Перник, като вярвам, че бих могъл да бъда полезен при утвърждаването му като символ на качествено, прозрачно, справедливо и достъпно правораздаване, осъществявано в разумни срокове.

Юли 2018 г.

гр. Перник

С уважение,

/Калин Баталски/